

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 31.

V Ljubljani, dne 31. julija 1913.

Leto XXVI.

Srca kvišku!

Katoliški shodi imajo glavni namen poživiti versko zavest, vzbuditi pogum in navdušenje za obrambo vere in cerkve, in utrditi prepričanje, da se more tudi časno blagostanje in napredek v posvetnih rečeh doseči samo na podlagi čvrstega verskega mišljenja in življenja.

Pri drugem katoliškem shodu l. 1900 je dr. Laginja povedal lepo misel o zvezi kmeta z vero. Razvijmo nekoliko pomen njegovih besedi: Kmet izkuša pri svojem delu venomer božjo vsegamogočnost in dobroto. Natura s svojimi skrivnostmi ga opominja pri vsakem koraku, da ima svet svojega Stvarnika in Ohranjevalca. Čudovite moči v stvarstvu gleda vedno pred seboj; zvezane so z njegovim stanom. V nevihti trepeče in v strahu klanja svojo glavo pred Bogom; solnce, ki mu ogreva grudo in jo oživlja, dež, ki mu namaka, kar je v potu svojega obraza vložil vanjo, veter, ki ga hladi pri delu — vse ga spominja na vsegamogočnega, dobrotnega Očeta, ki ve zanj, ki mu blagoslovlja njegov trud, ki ga tolaži v težkih urah. Skrivnosti, kako iz drobnega semena vzkali zel in žito in grm in visoko drevje, kako se čudovito razvijajo živali, ki so mu v pomoč, kako je vse nepopisno modro urejeno in uravnano, kako je razlita nad stvarstvom bajna lepota, ga kličejo k Bogu. V jasni noči, ko gleda na tisoče svetlih očesc na zaspano zemljo, ko v bledem mesečnem svitu dremljeta log in polje; ob svitem solncu, ko vse kipi življenja, ko pisano cvetje odpira svoje nežne čašice proti nebu, ko vse poganja, brsti in rodi, ko srkata gora in dol moč in življenje iz toplih žarkov; v viharju in njegovih orjaških spremljevalcih, ko grom pretresa oblačne zasipe in zemlji osrčje, ko se vžigajo v bliskih ognjene kače po nebesnih širjavah; ob snežnih zametih, ob zimskem miru in po-

mladnem vstajenju — povsod ima tudi srce svoj užitek, ko občuduje božjo moč, ki je lepa tudi, kadar se v svoji grozi kaže; opazuje jo in zdaj se trese v strahu, zdaj napaja z nežnostjo in ljubkostjo neizrekljive krasote ustvarjenega sveta. Kmet živi sredi teh prikazni in zato se mu v veselih in težkih trenutkih uklanja koleno, zato dviga svoji roki v molitvi; zato živi v veri in z vero. Naj pride, kar hoče, naj zmota in laž drugod slepita in in medeta, naj hodijo za njima ubogi zaslepljenci v žalostnem sprevedu, naj hudo bija z besedo in tiskom vara in zapeljuje, kmet vzdržuje svojo vero, ki edina tudi njega drži pokoncu. Potegne se zanj, brani jo proti vsem napadom; v nji se giblje, v nji dela, v nji umira.

Naš kmet bo v največjem številu prišel h katoliškemu shodu in tam se bo navdal z novim navdušenjem za svojo in svojih očetov vero in v moški prisegi, ki jo bo držal, naj se zaroti vse peklo nasproti, bo jasni oči in vzravnan glave šel naprej po svojem potu za križem, ki mu je in ostane zastava v njegovih bojih poroštvo gotove zmage.

Kmetovi zvezi z vero dodajmo še drugo: zvezo dobrih mater z Bogom in njegovo postavo. Mati izkuša najbližje največjo skrivnost ustvarjenega sveta — življenje. Iz tajnostnih začetkov opazuje in gleda, kako se razvija mlado človeško bitje, nji podobno, čudovito ustvarjeno. Slabotni otročiček raste pred njo in uro za uro vidi, kako napreduje telesno, in kako se kažejo v njem moči, ki jih druga natura ne pozna, kako se mu budi razum, kako se javlja volja; dušo vidi pred seboj v svojem otroku in čuti njeno nadzemsko domovino, njeno nesmrtnost. V svojih skrbih ve, da se ne more nikamor nasloniti, nego na Boga, ki tudi srca vodi, ki nagiblje voljo, ki edini more s krivih potov sklicati zmotno človeško stvar. Zato je popolnoma umljivo, da imamo v dobrih slovenskih

materah največjo versko trdnjavo, ki se ne poruši ob najbolj divjih sovražnih napadih. Slovenskim materam v pomoč, da bodo tem lažje vcepile pravega duha v srca svojih otrok, bo zboroval naš četrti katoliški shod.

Pri prvem zborovanju l. 1892. je bilo malo drugih slojev; poleg duhovnika si videl skoraj samo našega kmeta in zastopnice slovenskih mater. Že ob drugem je bilo drugače; delavec in obrtnik je prihitel poleg trgovca v čbilnem številu in tudi izobraženci so se podesetorili in še več v desetih letih. Tretji katoliški shod l. 1906. je pa že poleg pozdravov mnogobrojnega delavstva čul tudi zagotovila katoliških dijakov, učiteljev, obrtnikov, meščanov, veleindustrialcev, da hodijo s katoliškim kmetom vred za enakimi cilji.

Četrti katoliški shod bo pa zbral še mnogo več našega izobraženstva. Cvet naših profesorjev, zdravnikov, pravnikov, tehnikov, sijajen zbor Bogu in domu zvestih učiteljev in učiteljic, venec naše dijaške mladine bo dokazal, kako ogromna je armada katoliških Slovencev, kako nepremagljivo moč ima katoliška misel na naših tleh in kako smešno malenkostni in brezuspešni so napori sovražnikov, da bi kaj zmogli proti nji.

V vabilu na III. katoliški shod piše predsednik pripravljalnega odbora, prelat I. Flis: Treba je, da se zganemo v obrambo najdražjega. Treba je, da se v vzajemni spodbudi navdušimo za velike cilje, za lepe krščanske ideale, za sveti boj, ki brez njega ni mogoče uresničiti teh idealov. In zato, da prosvedujemo proti nakanam liberalizma, da dvignemo glas za svobodo Cerkev, za neomadeževano čast krščanskega zakona, za religiozno vzgojo naše mladine, da zasnujemo skupne načrte, katoliški Slovenci, zato na tabor katoliškega slovenskega ljudstva, na četrti katoliški shod!

[Signature]

Političen pregled

VOJSKA NA BALKANU.

Bulgarsko-srbsko-grška vojna se bliža svojemu koncu. Po mnogih malih praskah na srbsko-bulgarski meji so se odločili sovražniki, da pošljejo svoje zastopnike na Rumunsko v Bukarešt, kjer se bo sklenil mir med Rumuni, Bulgari, Srbi in Grki.

Bulgari premagani povsod.

Bulgarom tudi ne preostaja nič drugega kakor skleniti mir. Turki so jim kar natiem zopet vzeli vse ozemlje, kar so ga Bulgari v prvi vojski dobili in se nočejo kljub vsem grožnjam nikamor umakniti. Turki so zasedli tudi Odrin in so prestopili že na bulgarska tla. Bulgari jih bodo morali najbrže še enkrat nazaj na Turško pregnati in to ne bo šlo tako gladko! Grki so pregnali Bulgare od cele obali Egejskega morja in vzeli važno trdnjavo Dedeagač. Zapodili so jih skoro iz cele Makedonije, tako da stoje na južni strani bulgarske dežele. Od vzhodne in južnovzhodne strani jih pa pritiskajo Srbi, ki so že na več krajih udrli na bulgarsko zemljo in marširajo proti Sofiji. Obkolili so tudi važno trdnjavo Vidin, katero oblegajo.

Vrh tega so se bulgarski vojaki naveličali vojske. V armadi ni več nobenega veselja za boj in tudi tam se je zgodilo, da so vojaki svoje lastne časnike ustrelili, ker so jih silili v boj. V glavnem mestu v Sofiji vlada velikanska zmešnjava. Od vseh strani prihajajo v mesto begunci, ki zahtevajo kruha in plenijo po pekarnah in mesnicah. Mesto samo je polno ranjencev, ki leže na kupih in umirajo kar v trumah, ker primanjkuje zdravnikov in zdravil.

Kolera.

Najhujša šiba za vojake v tej bratomorni vojski pa je kolera. Ta kruta sovražnica divja po celi Makedoniji in kosi vojake kar na kupe, prizanaša pa ne nikomur, naj bo že Srb ali pa Bulgar. Okoli Skoplja je vse polno šotorov, v katerih umirajo za kolero oboleli vojaki. Vsi šotori so strogo zastraženi, da ne pride nihče v dotiko z bolniki. Po cestah se premika polno vozov z lesenimi rakvami, katere vlečejo voli na pokopališča. Kolera divja po vseh mestih in vaseh, uničuje cele kraje in kosi vojsko. V Velesu pokopljejo vsak dan približno 200 ljudi. Od nekega bataljona 6. regimenta je ostalo od 800 srbskih vojakov še 200 živih. 600 jih je vrgla kolera v treh dneh v grob. Na en dan sežgo včasih po 200 vojakov. Vojakom je strogo prepovedano podajati si roke, samo s kornolci se smejo eden drugega dotikati, da se ne nalezijo kolere. Strogo je prepovedano piti vodo iz rek. Vsi studenci, vse reke, vse je zastrupljeno od mrličev, ki so jih metali v vodo. Mižarji napravljajo noč in dan nove bele rakve, da se morejo mrličji pokopati. Konec vojske bo napravila torej kolera, pa ne meč.

Zdivjani razbojniki.

Kakor smo že enkrat omenili, je med bulgarsko vojsko mnogo komitašev, hajdu-

kov, ljudi, ki ne poznajo nobenega usmiljenja in jim bije v prsih razbojniško, pa ne vojaško srce. Ti ljudje so prave zverine! Vsi časopisi se zgražajo nad temi ljudmi, ki so počenjali s Srbi strašne stvari. Onečasčevali so žene in dekleta od 12 let do 90letnih stark. Kmetom so oči iztikali in jih nasajali na bajonete. Rezali so jim jezike, nosove in ušesa. Mnogim so odrli kožo, da so od bolečin znoreli. Zažigali so hiše in kradli. Več kmetov so privezali na brzojavne drogove in jih potem zažigali, da so reveži umrli v strašnih mukah. S tem se pač Bulgari niso proslavili in če je še kaj srca v njih, morajo te razbojnike iz armade pahniti in jih najostreje kaznovati.

VOLITVE NA GORIŠKEM.

Na Goriškem se vršijo ta mesec deželnozborske volitve. V volitvah za splošni volilni razred sta zmagala na slovenski strani dva kandidata S. L. S.: sodni svetnik Fon in župan Grgič; tretji kandidat dr. Breclj je pa prišel v ožjo volitev z liberalcem županom Kovačem. Pri ožji volitvi je zmagal liberalec Kovač s 9137 glasovi, dočim je ostal dr. Breclj s 8298 glasovi v manjšini. Kovač je zmagal zato, ker so ga volili tudi nekateri pristaši S. L. S., ki se imenujejo starostrujari. Na Goriškem sta namreč v S. L. S. dve stranki: stari in mladi. Stari imajo za seboj le malo volilcev, pač pa so imeli dosedaj v rokah vso oblast in upravo dežele. Mladi pa imajo za seboj ogromno število ljudstva, do besede pa jih niso pustili stari nikjer. Ker pa ni noben človek na svetu tako neumen, da bi garal, delal in hlapčeval zastoj, zato so hoteli tudi mladi, da se tudi njih beseda vpošteva v politiki in naj se tudi nekaj njihovih pristašev postavi za poslance. Stari so to odbili in tako je prišlo do razpore.

Na laški strani so zmagali v splošnem volilnem razredu vsi trije krščansko-socialni kandidati.

V splošnem volilnem razredu so torej izvoljeni: 2 poslanca S. L. S. in 1 liberalec, na laški strani pa 3 krščanski socialci.

Zadnji četrtek je volila kmečka kurija. Na slovenski strani sta zmagala 2 liberalca; pristaši mlade struje pa pridejo v ožjo volitev s 5 kandidati z liberalci. Na laški strani so zmagali vsi 3 krščansko-socialni kandidati.

ČEŠKA DEŽELA NA KONCU.

Najbogatejša dežela v Avstriji je češka kraljevina. Rodovitna zemlja, podjetni ljudje, velike tovarne, podzemeljski zakladi rude in premoža, vse to priča o njeni bogatiji. In vendar so češke deželne blagajne — prazne. Prišlo je tako daleč, da ne more češki deželni odbor niti svojih uradnikov več redno plačevati. To zmedo so napravili večni prepiri med Čehi in Nemci. Že več let deželni zbor ne zboruje, ne dovoli nobenega zvišanja davkov in tako prvi deželno gospodarstvo v prepad. Zato si dunajska vlada ni mogla drugače pomagati, da je postavila za češko kraljevino neko upravno komisijo, ki naj deželo upravlja in ji naj preskrbi potrebni denar, da ne bo šlo vse na kose. Deželni odbor in zbor bosta pa v kratkem razpuščena in se ne

bosta toliko časa zbrala, da bo nastal v deželni upravi red.

NOVI MOŽJE NA HRVAŠKEM.

Na Hrvaškem vlada še zmirom madjarska pest. Madjari hočejo imeti v saboru take poslance, da bi z njimi vleklí, hrvaško ljudstvo ima pa svojo glavo in vé, da Madjari le nase mislijo in zato voli vedno take poslance, ki Madjarom niso po volji. Zato so Madjari že pred dvema leti hrvaške poslance razgnali in nastavili kraljevega komisarja, znanega Cuvaja. Ta mož je pa tako nerodno vozil svojo politiko, da je šel sedaj v politični pokoj. Sedaj je imenovan za hrvaškega kraljevega komisarja baron Skerlec, za hrvaškega ministra pa grof Pejačević. Ta dva moža bosta sedaj skušala Hrvate omečiti in jih pridobiti za madjarsko vlado. Če bo iz te moke kaj kruha, je veliko vprašanje. Sicer so pa Hrvati čudni ljudje. Kolikor ljudi, toliko strank. Ko bi bili Hrvatje vsaj nekoliko bolj složni, bi se jih tudi Madjari bolj bali. Tako jih pa tepe madjarska palica.

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Dokler sva počivala, je bilo vse mirno; sedaj se je pa naenkrat začelo pripravljati k viharju. Temni, grozeči oblaki so se podili nad gozdom, in bilo je tako temno, da si skoraj nisva upala v gozdu iskati zavetišča, če bi izbruhnila nevihta. Prevdarjala sva tedaj še, kaj nama je v tem slučaju storiti, kar zaslúšiva, in sicer precej blizu, nekaj strelcov. Kmalu zagledava dve četi kozakov, ki so skušali zajeti sedem francoskih pešcev, ki so, kakor se nama je zdelo, prišli iz nekaterih hiš onstran jezera, sedaj urno bežali pred svojimi zasledovalci preko jezera proti gozdu, in sicer naravnost proti nama.

Opraviti so imeli z več kakor tridesetimi kozaki, katerih je en del skušal jih prehiteti in jim tako zastaviti pot. Najine puške so bile nabite in streliva sva imela dovolj. Sklep, pomagati preganjanim rojakom, je bil mahoma storjen. Dogovorila sva se hitro, da bo Pikart, ki je bil znan kot izvrsten strelec, streljal, jaz pa nabijal prazne puške.

»Postreljal jih bom kakor race na potoku,« je zapretil še enkrat Pikart, »najprej pa morava oba hkrati ustreliti, da obrneva semkaj pozornost ruske druhali in da si medtem naši nekoliko oddahnemo. Kadar bo čas, bom ukazal: ogenj!«

Naši so nam prihajali vedno bliže, in Pikart je sedaj spoznal, da so to oni zaostali, ki so dan prej oropali njegov voz; sovražni oddelek, ki jim je hotel prestriči pot, je bil komaj še štirideset korakov od naju. Pikartu se je zdel to ugoden trenutek, zato mi je pošepetal na uho:

»Priatelj, pripravi se. — Pozor — ogenj!«

Eden izmed sovražnikov se je mahoma zvalil s konja na tla, ostali so se pa razkropili, razen dveh, ki sta ostala pri ranjencu, ki je naslonjen na eno roko sedel na ledu.

Hitro sva iznova nabasala. Pikart je poslal drugo kroglo in zadel enemu izmed obeh kozakov konja. Urno sta jo odkurila sedaj tudi ta dva, pri čemer sta se po svoji navadi izvrstno znala skriti za svojimi konji. V istem trenutku začujeva na levici divje vpitje in zagledava svoje nesrečne rojake ravno v položaju, ko jih je večina kozakov obkolila. Istočasno zapaziva tudi enega izmed Rusov, ki je bil skoraj gotovo določen, da izsledi nas, kajti neprestano je upiral svoje oči na točko, odkoder sva streljala, a se sedaj umaknila drugam. Cilj je bil tako zapeljiv, puška je počila in revček se je zadel v glavo prekucnil s konja na tla.

Vsled tega prestrašeni so se oni, ki so bili naše obkolili, nekoliko umaknili nazaj; naših sedem, ki so stali v gruči, je porabilo to priliko: pomerili so puške na svoje preganjalce in štiri sedla so bila mahoma prazna. Divji krik zaori med sovražnikom, ki je sedaj vedel, da so njegovi nasprotniki brez kroglice v puški. Z divjo silo se zaženejo zopet proti našim, in vname se srdit boj za življenje in smrt. Štirje naših obleže na tleh in se branijo še pod kopiti konj, trije ostali pa zbeže proti gozdu, sovražnik pa za njimi.

Bila sva pripravljena, da jim skočiva na pomoč, kar izbruhne v istem hipu nevihta, ki se je ves čas pripravljala, in sicer s tako divjo silo, da smo bili naenkrat zaviti v gost snežen vrtnec. Držati sva se morala drug drugega, da naju ni odnesel vihar. Kakor naglo pa je bil prišel, ravno tako hitro in nenadoma je glavni sunek tudi ponehal. Ozračje je bilo zopet prosto, in kake štiri korake pred nama zagledava nekaj sovražnikov. Ko naju zagledajo, zaženejo krik, a napasti se naju pa vendar ne upajo, dasi sva jim s svojimi zasneženimi puškami in zmrzlimi rokami skoraj brez vse moči stala nasproti. K sreči so se naju zbal radi tega, ker sva jim molela nasproti svoje prazne puške; odjezdili so, tako da se nama je posrečilo priti zopet do gozda.

Od tukaj se je nutil očem strašen prizor. Videla sva one tri, ki so v trenutku, ko je zadivjala nevihta, bežali pred kozaki preko jezera proti gozdu, sedaj hitrih korakov dirjati dalje, tako da so bili le še nekaj korakov oddaljeni od mesta, kjer so Rusi napajali svoje konje. Še en trenutek in izginili so v globočini pod ledom in takoj za njimi tudi dva kozaka, ki sta jim bila za petami. Tretji kozak, ki je sledil neposredno svojima tovarišema in videl, kako je vseh pet izginilo pod ledom, je tako naglo krenil s konjem v stran, da se je žival spela pokonci in padla, vznak z jezdecem vred. Hoteč se

dvigniti zopet na noge, se je vzpenjala s tako silo, da je prišla prav do roba odprtine in skupno s svojim gospodarjem izginila v njej.

Midva sva bila vsa prestrašena, da naju je obhajala groza, pa tudi kozaki so kakor okameneli obstali na svojem mestu in jim ni niti prišlo na misel, da bi priskočili na pomoč svojim tovarišem. Dva sta takoj odjezdila v različnih smereh, izpod ledu smo pa čuli še par pretresljivih klicev, videli tudi, kako se je še enkrat pokazala na površje konjska glava, nato pa je voda zavalovala, pljusnila preko roba, in vse je bilo mirno, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Kmalu nato se je pojavilo deset drugih jezdecov pod vodstvom nekega častnika, da bi preiskali mesto nesreče. S sulicami so začeli meriti globočino, a videti je bilo, da niso mogli doseči tal, zato so se z drugimi vred zopet odstranili.

Nikogar ni bilo več videti. Samotna kakor v puščavi in molče sva stala oprta na puške in zrla preko jezera in na štiri trupla naših vojakov, ki so našli smrt pod kopiti ruskih konj. Poleg teh sva razločila tri kozake, ki tudi niso dali nobenega znamenja življenja od sebe. Ne daleč od naju je ležal mrtvec oni, kateremu je Pikart s kroglo razbil črepinjo.

Čez dolgo časa je šele moj tovariš prekinil skrivnostni molk: »Silno željo imam, da bi zopet okusil pipo tobaka. Rad bi videl, ali bi se ne dobilo pri onih-le« — in pokazal je na mrtvece — »peresce te žlahtne rastline.«

Ze sem odprl usta, da bi mu dokazal, kako nevarno bi bilo, stikati sedaj za tobakom, kar zagledava zopet kozake, ki so se z vozom in v spremstvu kmetov z dolgimi kolmi bližali kraju, kjer se je bila pripetila nesreča.

»Sam vrug jih je ravno sedaj pripeljal semkaj,« se je hudoval Pikart. »Moj lepi tobak! Vendar takoj ne greva od tukaj, prej morava videti, kaj bodo ti ljudje naredili.«

Pripravno skrivališče sva kmalu našla. Prvo je bilo, da so kozaki našim mrtvecem vzeli vse, kar so imeli vrednega na sebi, kar jim je še ostalo, so pobrali kmetje, tako da so ležala trupla popolnoma gola. Ko sva s Pikartom gledala to počenje, sem se moral zelo truditi, da sem ga pomiril, kajti bil je tako razjarjen, da je hotel na vsak način streljati.

Ko so bili s trupli naših gotovi, so se obrnili k svojim rojakom. Dva, ki sta bila menda še pri življenju, so z največjo previdnostjo naložili na voz, druge pa nametali poleg njih. Ko so bili gotovi, se je voz v spremstvu dveh vojakov odpeljal, ostali so pa odšli k luknji v ledu in začeli s kolmi in vrvmi iskati utoplencev.

To priliko sva porabila, da sva tiho zapustila svoje skrivališče in odšla naprej. Mraz ni bil več tako neznosen in bilo je morda okrog poldne.

Ko sva čez nekaj časa pogledala

nazaj, sva zapazila dvojico kozakov, ki sta sledila najinim stopinjam. Starec je jezen udaril z nogo ob tla: »Zopet so nama ti zlodeji za petami. No, prav, da sta samo dva, s tema dvema bom kmalu obračunal; najprej jih morava zvoditi nekoliko naprej.«

Pospešila sva svoje korake, in ko sva se na nekem ovinku zopet ozrla po zasledovalcih, sta bila oba že izginila. Meni je bilo to popolnoma prav, Pikart je pa reniačil: »Grom in strela naj zadene take strahopetneže! Kako tihe sta se mi izmuznili; gotovo sta imela tobak seboj. Škoda!«

Drevje, ki ga je bil vihar podrli, nama je večkrat zaprlo pot, tako da sva morala hoditi po ovinkih. Ko sva se tako zopet nekoč izognila neki zapreki, se Pikart zamolklo oglasi: »Aha!« — Kozaka, ki sta nama bila prej izginila izpred oči, sta se zopet pojavila. Jahala sta v razdalji kakih trideset korakov drug za drugim. Ker nama je bilo mnogo lažje na tem, da jih izvabiva kolikor mogoče daleč od tovarišev, sva dolgih korakov stopala naprej. Hodila sva tako kake pol ure, kar nama zapre pot dolg, nasipu podoben zamet, ki se je na desno polagoma izgubljal v neki globeli. V prvem trenutku nisva vedela, kam bi se obrnila, zato sva urno krenila v gozd, da bi tam skrivaj dognala, kod bi se prišlo najbolj varno naprej. Medtem sta prijezdila oba kozaka tako blizu mimo naju, da bi ju bila brez težave postrelila, toda Pikart, ki se je razumel na pametno vojskovanje, je hotel, da prideta onstran zameta, da jima bo tako onemogočena vsaka pomoč.

Kakor sva bila midva s Pikartom v zadregi, kako priti preko zameta, ravno tako sta tudi oba kozaka zaman iskala primerne prehode. Jezdila sta ob zametu naprej in nazadnje zavila v jarek, v katerem se je zamet izgubljal. Kakor hitro sta nama izginila izpred oči, se je Pikart zopet dvignil in se spustil za njima, ker se je menda bal, da mu zopet ne uide. Storila sva nekaj korakov proti jarku, Pikart pred menoj, jaz za njim, seveda bolj počasi, ker sem bil silno izmučen. Da bi videl, če grem za njim, se obrne Pikart nazaj, a v istem trenutku skoči zopet v gozd, kakor bi ga bil pičil gad, in namigne meni, naj se ozrem nazaj. Obrnem se okrog in zagledam najina zasledovalca zopet za hrbtom. Brezdvomno nista mogla preko jarka ali pa sta imela morda že v začetku namen, da naju na ta način prevarita.

Zbral sem vse svoje moči, da bi zopet dohitel svojega tovariša, ki je bil zbežal precej globoko v gozd in sedaj tam pričakoval mene. Jezen me je sprel: »To jima posvetim! Narediva, kakor bi hotela pred njima bežati; vse drugo bo prišlo samo po sebi.« Nato sva jo ubrala naprej po gozdu, potem pa z isto hitrostjo v ovinku krenila nazaj in se skrila za gostim grmovjem.

Nisva čakala dolgo, kar zagledava zopet oba kozaka, ki sledita najinim

stopinjam, in sicer zopet v razdalji kakih trideset korakov drug od drugega. Ko se je sprednji približal na kakih štirideset korakov, mi Pikart pošepeta: »Prijatelj, prvi strel se spodobi vam, vendar počakajte, da pride možakar v primerno bližino.«

Priljubljen sem se torej za strel, pritisnil puško na lice in nameril, ko je bil Rus že skoraj tik pred nama. Mogoče, da je nastal sedaj kak šum, ki ga je kozak čul. »Skrajka, mahoma je ob stal in se začel nemirno ozirati okrog. V istem hipu je počila moja puška. Mož je omahnil v sedlu in hotel zbežati; toda kakor blisk je Pikart pri njem, mu zasadi v prsa bajonet, prime konja za uzdo in kriči: »Semkaj, gospod sergeant, še drugega!« Komaj je izustil te besede, kar prifrči kroglija iz samokresa drugega kozaka, ki se je bil med tem približal na nekaj korakov, in zadene Pikarta, da se je zgrudil na tla, ne da bi izpustil iz rok konja, ki ga je držal za uzdo. Planil sem z bajonetom nad kozaka, a ta je obrnil konja in oddirjal v razdaljo kakih sto korakov. Streljati nisem mogel, ker nisem imel časa iznova nabiti. Hotel sem tedaj k Pikartu, o katerem sem mislil, da je že mrtev ali vsaj smrtnonevarno ranjen; a ko se mu približam, skoči nenadoma kvišku, mi vrže molče v roke konjevo uzdo, pograbi puško in ustrelil na kozaka, ki je še vedno stal na svojem mestu; ta je pa spretno zasuknil konja in tako odšel krogliji, nato pa zdirjal proti jarku. Pikart je zopet nabil in stopil k meni.

»No, sedaj bi bila stvar končana,« je dejal mirno, »sedaj se hočeva najprej poslužiti vojnega prava in pogledati, če morda pri našem prijatelju kaj dobiva, kar bi nama utegnilo koristiti. Nato morava pa pohiteti, da prideva še o pravem času odtod.«

Sočutno sem sedaj vprašal svojega tovariša, kako je z njegovo rano, a ta mi je odgovoril:

»A, to ni nič; o tem bova govorila pozneje, ko bova imela čas.«

S temi besedami je pokleknil poleg kozaka in začel preiskovati najprej njegov pas, izza katerega je potegnil dvojce samokresov, katerih eden je bil še nabit.

»Grdoba je samo na videz mrtva, kajti vidim, da še mežika z očmi,« je pripomnil Pikart med svojim poslom.

Jaz sem medtem privezal konja na bližnje drevo in se potem tudi sklonil nad našo žrtev. Takoj je vzbudila mojo pozornost lična, majhna torbica, okovana s srebrom; bila je to torbica za obveze, ki je bila lastakega francoskega zdravnika, in ker se mi je zdelo, da mi more še kaj koristiti, sem si jo obesil okrog vratu. Pod plaščem je nosil mož uniformo francoskega oklopnika s križcem častne legije, ki mu ga je Pikart takoj odtrgal. V njegovih žepih sva našla več kakor tristo frankov, dve srebrni uri in pet križcev častne legije, stvari, ki jih je pobral mrtvim ali umirajočim. Prepričan sem, da bi bila še

marsikaj našla, če bi bila imela več časa na razpolago, a mudilo se nama je naprej, na naju kdo ne preseneči.

Ko je Pikart, vodeč konja za uzdo, stopal pred menoj naprej, me prime veselje, da bi nekoliko potipal v torbo, ki je bila privezana zadaj na sedlu. Kakor sem spoznal, je morala biti to lastninaakega francoskega oklopniskega častnika. Potipal sem tu in tam in zadelo se mi je, da tiči v njej nekaj kakor steklenica. Povedal sem Pikartu, kaj slutim v torbi, in ta je takoj zakričal:

»Stoj!«

Prej kakor v dveh minutah je bila torba odprta, in res, iz nje sem potegnil steklenico, katere vsebina je utegnila po svoji barvi biti pravi pravcati brinjevec. Odmašil sem steklenico in hotel poduhati, a Pikart mi jo je takoj vzel iz rok, pokusil in žarečih oči veselo pokimal:

»Najpristnejši brinjevec iz Genove! Na vaše zdravje, gospod sergeant!«

Nato sem pil tudi jaz in čutil v sebi neko slast in dobrodejno toploto, ki se da samo okusiti, nikdar pa ne opisati. Oba sva bila istih misli, da je to najdražji zaklad, kar sva jih našla, in sklenila sva, da bova kolikor mogoče varčevala z njim.

(Dalje.)

Dom in svet.

V Lurd so se v ponedeljek odpeljali zastopniki zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Iz vsakega razreda sta po dva od učencev izvoljena zastopnika. Vodi jih presvetli gosp. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je napravil ob začetku zidanja tega zavoda obljubo, da po dovršeni prvi maturi pripelje zastopnike v zahvalo v Lurd. Pridružila sta se od vodstva rektor mons. dr. Janez Gnidovec in prof. Vojteh Hybašek, poleg teh še: kvanik profesor dr. Ivan Svetina, konz. svetnika prof. dr. Fr. Perne in dr. Iv. Zore.

Romarski vlak na Trsat odide iz Ljubljane dne 9. avgusta t. l. Udeležniki naj se zbero pred poslopjem postaje Ljubljana južni kolodvor točno ob 2. uri popoldne. Reditelji bodo nosili bele trakove na levi roki. Romarski vlak čaka na udeležnike z Dolenjskega. Spored ostane neizpremenjen, kakor je bil naznanjen. Število polno. Prosimo reda in točnosti.

Redka slovesnost v kapiteljski cerkvi v Novem mestu. Dne 31. t. mes. bo 60 let, kar je bil v mašnika posvečen g. kanonik Franc Povše. Slovesno bo obhajal svojo diamantno sveto mašo v nedeljo, dne 3. avgusta. Gosp. diamantni mašnik je še popolnoma čil in čvrst na duhu in na telesu in opravlja še vsa duhovna opravila. Gospod kanonik je drugi najstarejši mašnik na Kranjskem.

Slovenski fantje v Skadru. Dne 24. t. m. je odplul z Lloydovim parnikom »Uranus« iz Pulja 2. bataljon 87. pehotnega

polka. Čete so namenjene za Skader, kjer hočejo nadomestiti avstrijske pomorske. Oddelek, ki pojde v Albanijo, bo štel blizu 400 mož, skro samih slovenskih fantov iz Spodnje Štajerske. Zanimivo je, da so bili pred 16 leti starejši letniki imenovanega polka na Kreti, katero je takrat »mirila« Evropa.

Gorenjsko živinorejsko okrožje vabi vse živinorejske zadrage in vse zavedne gorenjske živinorejce k okrožnemu zborovanju, ki se bo vršilo dne 16. avgusta 1913 v Škofji Loki v Društvenem Domu. Pričetek točno ob 9. uri dopoldne. Na sporedu so zelo zanimivi in poučni govori. Po vsakem govoru bo vsak živinorejec lahko povedal svoje želje in nasvete.

Razstava perutnine in prašičev v Št. Jerneju. Samostojni perutninarški odsek c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani priredi v Št. Jerneju v torek, dne 16. septembra t. l. razstavo perutnine v zvezi s premovanjem. Namen razstave je, pokazati dosedanj razvoj dolenjskega perutninarstva in spodbuditi naše gospodinje k nadaljnjemu napredku v tej važni gospodarski panogi. V razstavo se pripuščata vsa domača perutnina, kokoši, race, gosi in purani; od vsake najmanj po tri živali, 1 samec in 2 samici, na primer 1 petelin in dve kokoši itd. Živali se morajo razstaviti v čednih, dosti velikih kurnikih. Kdor želi razstaviti svoje živali, se mora prijaviti do 15. avgusta t. l. pri svojem županstvu ali pa pri kmetijskem društvu v Št. Jerneju in mora povedati, kakšno perutnino in koliko jo želi razstaviti. — Obenem se priredi razstava prašičev. Namen tej razstavi je, pokazati, kako je dolenjska prašičjereja v zadnjih letih napredovala in v kateri meri jo bo kazalo nadalje pospeševati. V razstavo se sprejemajo le plemenski prašiči, namreč mrjasec in plemenske svinje, in sicer breje svinje in svinje s praseti. Kdor želi kaj razstaviti in se poganjati za premije, mora svoje živali prijaviti do 15. avgusta t. l. pri svojem županstvu ali pa pri kmetijskem društvu v Št. Jerneju in mora povedati, kakšne živali in koliko število želi pripeljati v razstavo. Županstva po sodnih okrajih Kostanjevica, Krško, Mokronog in Novo mesto so naprosena, da zbirajo priglasila do 15. avgusta in jih potem nemudoma pošljejo kmetijskemu društvu v Št. Jerneju, ki mora pravočasno poskrbeti za napravo potrebnih ograj na razstavišču in za skupni seznam vseh razstavljalcev.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjadi priredi kranjska kmetijska šola na Granu od 1. do 5. septembra s sledečim sporedom: V ponedeljek, 1. septembra od 2. do 4. ure: Pomen konserviranja sadja in zelenjadi. Vzroki pokvarjenja sadja. V torek, 2. septembra od 8. do 10. ure dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjadi. Konserviranje zelenjadi v kozarcih in posicah. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava mezge (zalzna), može (povidla) in zdriza. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V sredo, 3. septembra od 8. do 10. ure do

poldne: Vlaganje sadja v kozarce (naprava kompota). Shranjevanje sadnih konserv. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. Popoldne od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja in drugega sadja. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v sadni kuhinji. V četrtek, 4. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjadi. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje, košarice in sode v svrhu kupčije. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v sadovnjaku in sadni kleti. V petek, 5. septembra: Dopoldne od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjevcem, boleznimi sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja od 1. do 4. septembra so namenjena v prvi vrsti našim gospodinjam in dekletom, 4. in 5. pa gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh pet dni ali pa tudi samo prve tri dni ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme z ozirom na praktične demonstracije le omejeno število udeležencev, se je treba prijaviti do 17. avgusta. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega, ki za podporo pravčasno po dopisnici prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1 K 50 vin. na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, ki se jim je izrecno dovolila. Priglasilom je pristaviti tudi, katere dneve se misli dotičnik tečaja udeležiti. Prošnje za podporo in priglasila je nasloviti na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija, Kranjsko).

Važno za vojaške novince. Vojno ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri se bodo od letos naprej vojaški novinci, ki so bolj slabotnega zdravja, večbali v posebnih oddelkih. S takimi novinci se bo postopalo milejše. Kdo se bo uvrstil v oddelek za slabotne novince, bodo določili vojaški zdravniki. Pri vsakem polku, oziroma bataljonu se vpelejšeta eden ali dva taka oddelka.

Dr. Glaser umrl. Minuli petek, dne 18. t. m., je v deželni bolnišnici v Gradcu umrl vpokojeni profesor dr. Karl Glaser v 70. letu starosti. Dr. Glaser je bil marljiv pisatelj.

»Prej je plozal pri vojakihi, sedaj jo je poplozal v Ameriko.« Hornist pri 17. pešpolku Janez Čavdek je odšel 1. julija na tritedenski dopust v Janževo Brdo v sodnem okraju Ilirska Bistrica. Ker pa ni imel do »soldaškega plozanja« posebnega veselja, jo je s pomočjo svojih domačih pobrisal v Ameriko.

Gostilničarja zaklal. V Črnomlju je dne 20. t. m. ob pol 9. uri zvečer neki hrvaški delavec z nožem zabodel gostilničarja Tomaža Zugčiča v njegovi gostilni. Najprej je njega, potem je hotel še njo, a je drug delavec to preprečil. Mož je nato kmalu izdihnil.

Nesrečna smrt. V Naklem pri Kranju so imeli minulo nedeljo novo mašo. Pri tej priliki so postavili več mlajev,

V torek, dne 22. t. m. so podirali te mlaje. Posestnik in gostilničar J. Šink, po domače Zguba, je hotel podirajoči se mlaj obdržati, pa ga je deblo podrlo na tla tako nesrečno, da je revež takoj umrl.

Žrtev žganja. Mizar Janez Skubic se je v neki gostilni v Smrečju, sodni okraj Kamnik, močno napil jeruša. Okrog 10. ure zvečer je hotel iti spat v skedenj, a padel je z višočine treh metrov na tla in se tako močno poškodoval, da je kmalu nato umrl.

Poneverjenje v Gorici? Iz Gorice se poroča, da so v nedeljo prišli upravnega svetnika tamošnjega gozdarskega urada dr. Martina Klungerja in ga zaprli. Pravi, da je ta v zvezi z baronom Kuhnem poneveril pol milijona kron v Inomostu.

Drago prenočišče. Pretekli torek ponoči je bil zaspal na živinskem sejmišču v Gorici krčmar Ivan Simčič iz Judenburga. Mož si najbrže radi skopuštva ni poiskal primerne prenočišča, a to ga je tudi drago stalo. Ko se je zbudil, je prestrašen opazil, da mu je nekdo med spanjem ukradel 600 kron.

Samoumor Ljubljankinje v Trstu. Preteklo soboto so našli v gozdu nad Rojanom pri Trstu že precej natrohnelo truplo mlade ženske, prilično lepo opravljene, ki je pa ni nikdo poznal. Mislili so že, da ne bo nikogar, ki bi jo spoznal, a sedaj se je javila neka deklica, ki trdi, da je bila mrtva — Ljubljankinca, in sicer 22 let stara Frančiška Majsec. Pri tujki so našli prazno stekleničico in sodijo, da je pila s samomorilnim namenom strup.

Strašen samoumor. V ulici Molino a vapore št. 6 v Trstu je stanoval s svojim bratom Rudolfom 28 let stari Franc Kravos. Ko je prišel Rudolf v petek popoldne domov, je našel brata z veliko rano na vratu in z nožem med rebri mrtvega na tleh. Izprva se je silno prestrašil, a ko je opazil, da si je brat prerezal z britvijo vrat in si zabodel kuhinjski nož med rebra, je javil samoumor oblasti.

Sadovi slabe vzgoje. V Trstu sta se pretekli petek popoldne skušala usmrtiti dva mladeniča, ki sta takorekoč komaj izlezla iz plenice. V neki gostilni si je nalil v vino fenilove kisline šele 17 let stari fant, katerega ime še ni znano, doma pri stariših pa si je prerezal žile na desnem zapestju 16letni Jožef Pollanda. Oba nesrečneža so spravili v splošno bolnišnico.

Strašno maščevanje. Že precej časa ni bilo čuti o zločincih, ki režejo po Istri vinske trte in jih uničujejo. Sedaj pa prihaja iz Poreča poročilo, da so neznan lopovi porezali veleposestniku Prezziu 40.000 trt, kar pomeni nad 40.000 kron škode. Blizu Vrsarja pa so brezvestni ljudje porezali ubogemu kmetovalcu Precaliju 180 redi trt.

Koliko se polovi rib. O ribjem lovu v avstrijskem Jadranskem morju pravijo, da je bilo leta 1912. vlovljeno vsega skupaj 67.003.685 rib, ki so tehtale skoro 13 milijonov kilogramov in stale malone 10 in pol milijona kron. To so

pa seveda le ribe, da ne štejemo drugih »plodov morja«, kakor so ostrige, raki in tako dalje.

Sin turškega generala utonil. V Dobrovju na Koroškem je utonil na letovišču nahajajoči se 20letni sin turškega generala Mahmud Bej Husein iz Carigrada. Utonil je 18. julija pri kopanju v Milštatskem jezeru.

Umrl je v Ameriki v Nord-Dakoti Anton Mikše, eden prvih Slovencev, ki so šli v Ameriko iskat svoje sreče. Rojen je bil v Metliki okoli leta 1835. Zapušča dva sina, Franka in Leopolda, ki sta jako napredna trgovca. Pokojni Mikše je odšel v Ameriko pred 55 leti. Sodi se, da je vredno njegovo premoženje do par sto tisoč dolarjev, kar je najlepši dokaz njegove marljivosti in podjetnosti. Kakor je bil dober gospodar ter skrben in uspešen trgovec, tako je bil g. Mikše tudi Slovenec z dušo in telesom. Z domačimi ljudmi je najraje občeval slovensko, dasi je bil zmožen več tujih jezikov. Kakor zaveden Slovenec, tako je bil tudi vzoren katoličan. K sveti maši je hodil skoro vsak dan brez izjeme. Dočakal je lepo starost do 80 let.

Dunajski Slovenci, 11. avgusta v Velesovo! Da ostanemo zvesti sklepu, ki smo ga storili o priliki našega lanskega romanja na sv. Višarje, bomo priredili letos zopet malo skupno božjo pot, in sicer sedaj k Materi božji v Velesovo pri Kranju. Vse rojake in rojakinje, ki bivate čez poletje doma, prav toplo vabimo, da se snidete tam v ponedeljek, dne 11. avgusta t. l. Ker tam ni dobiti prenočišč, moramo skrbeti, da pridemo tje kaj v zgodnji jutranji uri. Za one, ki pridejo z vlakom, sta najprimernejša vlaka, ki se ob pol 7. uri zjutraj v Kranju križata. Vlak, ki odhaja z Jesenic ob 5. uri 52 minut zjutraj, dospe v Kranj ob 6. uri 42 minut; oni pa, ki odhaja iz Ljubljane zjutraj ob 5. uri 47 minut, pride v Kranj ob 6. uri 38 minut. V Kranju bo preskrbljeno za voze, da udeleženci čimprej dosepejo v Velesovo. Za one, ki niso oddaljeni, zlasti za rojake in rojakinje iz kamniške doline, bo najboljša, če se med seboj dogovore in se zjutraj na vozeh pripeljejo v Velesovo. — Cerkveno opravilo (pridiga in sveta maša, pri kateri poje mešani zbor dunajskih Slovencev) bo dopoldne ob 9. uri. Na razpolago bo tudi več gg. spovednikov, da bo lahko vsak prejel sv. zakramente. Po cerkvenem opravilu bo prijateljski sestanek vseh udeležencev. — Ker nam je čas za odpočitek in razvedrilo v domovini kratko odmerjen, zato pričakujemo, da bo vsakdo rad žrtvoval en dan in pohitel 11. avgusta v prijazno Velesovo. Kot katoliški Slovenci se pridemo skupno poklonit Materi božji in se priporočiti njenemu nadaljnjemu varstvu. Obenem pa hočemo tu zopet obnoviti staro prijateljstvo, ki nas vedno veže v tujini, čeprav pridemo tje iz najrazličnejših krajev slovenske domovine. Na veselo svidenje! — Dosedanji voditelj slovenske službe božje na Dunaju.

Društvo kostanjarjev na Dunaju. C. kr. deželna vlada Spodnje Avstrije je odobrila pravila »Društva kostanjarjev« (»Kastanienröster Selbsthilfe«) na Dunaju, katero ima nalogo pospeševati zadevo kostanjarjskih prostorov in posredovati pri nabavi istih za svoje članke. Ustanovni shod dne 27. junija 1913 je sklenil letni prispevek (članarino) 2 K. Društveni načelnik je Ivan Škoda. Vsi dopisi se naslavlajo: »Verein der Kastanienröster Selbsthilfe«, Ludwig Emminger, Restauration, VII., Neustiftgasse Nr. 45 na Dunaju. Društveni večer je vsak petek od 8. do 9. ure zvečer.

100letna služkinja. V neki dunajski hiši služi služkinja Ana Stiasni, ki je te dni slavila svoj stoletni rojstni dan. V sedanji službi je že nad 50 let. K stoletnici ji je čestital sam sv. oče Pij X. in ji poslal svoj blagoslov in sliko z lastnoročnim podpisom. Tudi kneginja Klementina Meternih je starki čestitala.

Primere iz živalstva v našem govoru. Vsi narodi na svetu se v svojem govoru radi poslužujejo primer iz živalstva. Že sveto pismo uči, da treba biti zviti kakor kača in krotak kakor golobje. V slabih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreči, pravimo, da smo na konju in marsikdo se potem postavlja kakor petelin na gnoju. Marsikak star osel ni boljši od mladčiča, ki mu raste šele prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domu, ima drug dan mačka in se zvija kakor črv, dasi je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojazljivci pa pred lastno senco beži kakor zajec, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost, iz muhe napraviti konja. Zagovednih ljudi je povsodi najti. Marsikdo spi kakor medved, medtem ko drugi dela kakor konj in je marljiv kakor čebela. V jezi postane človek rdeč kot kuhan rak, če nima ravno polžev krvi. Lisjak je navadno po mačje priliznjen. Marsikdo je reven kakor cerkvena miš, pa se vendar napihuje kakor žaba. Gorje mu, ko ga črv v duši gloje! Pasja ponižnost je dostikrat v zvezi s kačjo strupenostjo. Krade kakor sraka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa neumna goska; brenči za ženini, kakor silni muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim všeč, oslovski ušesa pa niso nikomur v čast. Kdor mačko v vreči kupi, stoji potem dostikrat razočaran in zmešan kakor bik pred novimi vrati. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajena gospica pa samo pokuša kakor ptiček. Kdor ne brzda svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihniti in se umakniti kakor polit kužek.

Koliko žen si z delom služi kruh? V današnjih gospodarskih razmerah je vedno več žensk prisiljenih služiti si svoj vsakdanji kruh z delom v obrti, industriji, raznih službah itd. Na prvem mestu stoji v tem oziru Rusija, kjer je krog 11 milijonov žensk v raznih pridobitnih poklicih; potem slede: Nemčija z 9.439 milijona, Avstro-Ogrska z 8.570, Anglija s 5.330, Italija s 5.309, severno-ameriške Združene države s 5.248, Francija s 4.693, Švica z 1.557, Japonska z 1.325, Belgija z 0.948, Švedska in Norveška z 0.829, Holandska z 0.433 in Danska z 0.352 milijona.

Obnašanje med nevihto. Strela ubije in omoti veliko več oseb, kakor se to splošno sodi. Prav je zato, da znamo, kako postopajmo, če treska. V hiši je človek, kadar treska, bolj varen, kakor na prostem. Čim večja hiša, tem varnejše je v njej. Okna in vrata naj se zapro. Lopa, v kateri se nahaja živina, je nevarnejša, kakor na prostem. Skrbimo, da ne stojimo preblizu žičnih ograj, ognimo se mej, rek in mlak, ne stopajmo pod drevesa na samem, tudi gruča ljudi in živine niso varne, ker toplota in vlaga privlačujeta električno iskro. Med drevjem je najnevarnejši hrast, najmanj nevarna pa bukev, ni pa nevarno v gozdu. Trdi se tudi, da si izpostavljen manj nevarnosti, če sedi ali ležiš. Osebe, ki jezdijo ali sede v kočiji, naj stopijo s konja ali iz kočije. Tudi svetujejo, da naj se dežnik zapre, kadar treska.

Zlato na Češkem. Iz Prage poroča listom, da so v Novem Kninu (kraj med Prago in Příbramom) odkrili nova skladišča zlate rude. Iz Příbrama so pripeljali vrtalne stroje, da se lega zlatih žil natančneje določi.

Železnica po ledu. Alaska, zemlja ledu in zime, ima od nedavnega časa železnico, ki je mojstrsko delo, zakaj čez 10 kilometrov gre po samem ledu. Pragovi, noseči tračnice, so pritrjeni na led. Vožnja po tej progi je brez nevarnosti poleti in pozimi. No, samo vlaki vozijo bolj počasi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

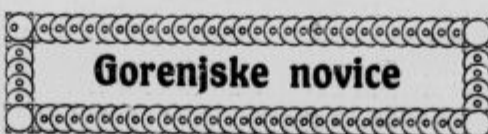
Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 ³/₄ % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Dravljce. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze s sedežem v Št. Vidu priredi v nedeljo, dne 3. avgusta, ob pol

štirih popoldne v dvorani izobr. društva javen društven shod. Shod je namenjen zlasti mizarjem, pa tudi drugi se vabijo. g Kamna gorica. Gasilno in delavsko bralno društvo priredita dne 3. avgusta pri gosp. županu veselico. Spored: 1. Tamburanje, 2. petje, 3. srečkanje, 4. šaljiva pošta, 5. prosta zabava, 6. razdelitev dobitkov na kegljanje. Prvi dobitok 10 K, drugi 7 K, tretji 5 K in četrti 2 K. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina prosta.

g Kranjsko okrožje Orlov priredi v nedeljo, dne 3. avgusta t. l., javno telovadbo v Naklem. Začetek ob 3. uri popoldne. Po telovadbi je govor br. Podlesnika: O naši organizaciji in katoliškem shodu. Nato veselica na vrtu gospoda župana Marinškega. Domačini in okoličani vsi dobrodošli!

g Moravče. Živinorejska zadruga ima v nedeljo 3. avgusta po prvi maši v kaplaniji svoj letni občni zbor. K temu sestanku se vabijo vsi, ki se zanimajo za živinorejo. — Liberalna mlekarica prej ni mogla shajati, dasi je plačevala mleko po 10 vinarjev; pred nekako enim letom je pa prevzel mlekar mlekar sam, ki plačuje mleko po 13 vinarjev, pa mu, kakor pravijo gre in si je celo že prihranil precej denarja. Seveda mlekarica dobi samo najemnino za stroje, dolg, ki ga ima, pa ostane. — Lep križ na pokopališču je preskrbela cerkev, ker stari se je v pomladnem viharju podrli. Bil je že res preslab za tako lepo pokopališče kot je naše. Ta pa, ki je izvrstno delo Pengova iz Ljubljane, bo gotovo trajal dalje časa kot ves sedanji rod.

g Mekinje. Dne 20. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo ob obilni udeležbi svoj — deseti občni zbor. Torej desetletnica! Gotovo že lepa doba v življenju in delovanju kakega društva. Ob tej priliki je pohitel k nam č. g. Janez Kalan, ki je kumoval našemu društvu ob porodu. Imel je namreč 5. aprila 1903 govor ob ustanovitvi našega društva. Zato je imel pravico, da je prišel k nam čez deset let — brat hruške in drugo sadje, ki ga je obrodilo društvo tekoma desetih let. Govornik je navajal potem na podlagi zapisnikov, kako je društvo v tej desetletni dobi hvalevredno delovalo za probujanje ljudstva z razširjenjem poštenega časopisa in berila, z raznimi predavanji ter predstavami; zlasti se je odlikoval društven dramski odsek, ki je priredil v tej dobi nad 60 predstav, med njimi mnogo težkih; v tem oziru je gotovo društvo med prvimi. Društvo se ponaša s krasno zastavo ter si je zgradilo prostoren dom z zglednim odrom; v svojem okrilju neguje »Orla«. Nato vzpodbuja govornik k nadaljnemu, krepkemu delu. Le še več zavesti, še več ognja in navdušenja za vzvišene namene društva! tako bodri z vnetimi besedami navzoče društvenike ter konča vzneseno: »Hej rojaki, opasajmo uma svitle meče!« Govor je naredil globok vtis. Po govoru in končanih poročilih se je izvršila volitev novega odbora, v katerega je bil voljen tudi g. nadučitelj Primožič. Naj društvo tudi v bodoče deluje krepko, plodonosno! Obžalujemo le, da nas bo v kratkem zapustil naš poštvovalni dose-danji pevovodja g. Nikolaj Loboda, ker se preseli v Radovljico.

g Skaručina. Lepo vreme je privabilo tisoče romarjev na Jakobovo nedeljo k sv. Luciji. Nadejati se je, da bo istotako tudi mnogo ljudi došlo k nam dne 5. avgusta, ko se vrši ob 9. uri dopoldne dekanjski shod dekliških Marijinih družb kamniške dekanije s skupnim sv. obhajilom v cerkvi sv. Lucije.

g Št. Vid nad Ljubljano. Naš novi gospod kaplan je gospod Leopold Turšič, dosedaj kaplan na Vrhniki, predsednik vrhniškega okrožja Orla in podpredsednik Zveze Orlov v Ljubljani. — Hranilnica in posojilnica je poleg običajnih novoletnih podpor za leto darovala še: Strojni zadrugi v Dravljah 100 kron, gasilnim društvom v Št. Vidu, Vižmarjih in Podutiku po 25 kron, Blaž Potočnikovi čitalnici 30 kron, za nameravano novo znamenje v Stanežicah 25 kron. — V naši hranilnici in posojilnici so uradne ure v nedeljo, ponedeljek in torek. Hranilne vloge se s 1. julijem t. l. obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %. — Gospodinjski tečaj za šoli odrasla dekleta bi bil pri nas zelo potreben, kar je poudarjal g. župnik že ob priliki, ko je našo občino obiskal gospod deželni glavar. Te dni je županstvo vložilo na deželni odbor tozadevno prošnjo. — Odločne besede v zadnjem »Domoljubu« o »naših« možeh so še celo liberalce nekoliko pretresle. To je sedaj uganjanje, katere »Domoljub« misli. Za danes povemo samo nekaj. »Domoljub« misli v prvi vrsti tiste mizarske mojstre, ki posedajo po gostilnah, zabavljajo čez vse, kar je »naše«, zoper liberalce si niti ziniti ne upajo; zabavljajo zlasti čez naše »Orle« in naša pošena dekleta, svoje vajece pa puščajo, da se cele noči potepajo z liberalno »nadebudno« mladino, t. j. nekaj »sokolov« in domisljavih študentov. Ti sokoli nimajo drugega dela, nego kričati in zvečer naše Orle nadlegovati. Mnogi mizarski mojstri pa nimajo poguma, da bi svoje vajece držali v strahu, še celo puste, da hodijo med sokole, nosijo v hiše liberalno časopisje. Pri vsem tem pa ti mojstri nam hodijo pripovedovat, da so »naši«. Ko bi jim mi verjeli! Se bo že kmalu pokazalo, koliko jim verjamemo! — Zakaj moramo biti tako odločni? Liberalci sami tako že in mi jim hočemo ustreči, kjer je kolikaj mogoče. Veliki so ti ljudje v kričanju, v bahanju, v lažeh in v obrekovanju, tako veliki, da jih mi nikoli dosegli ne bomo. A pri delu — tu so ničle. Koliko bahanja je bilo pred leti z njihovo hranilnico. Ali so že kaj pokazali? Ali morebiti že kako podporo dali? Iz njih računov, ki jih samo skrivaj moremo dobiti, posnamemo, da so zlasti časi podpor še neznansko daleč, da, nikoli jih ne bo. Pri tem pa blatijo in obrekujejo našo hranilnico kar le morejo. Naša hranilnica pa vsako leto položi javne račune, da jih natančno pregledati zato postavljenim, poštenim, neliberalnim možem in nato te račune javno razdeli med ljudstvo in jih nič ne skriva. Koliko premore blatenje in obrekovanje, bo naša hranilnica zopet pokazala ob novem letu, ko bo položila račune pred javnost. Kaj premore naša hranilnica, bo pokazala čez tri leta, ko bo obhajala prvo desetletnico. Zato, gospodje liberalci-obrekovalci,

blatite in obrekujte le še dalje. Pri nas ste velike ničle, potrditi vas po moramo kot velike in nedosežne, kadar se gre za kričanje in obrekovanje. Kadar boste pa za ljudstvo naredili res kaj dobrega in koristnega, bomo pa mi prvi, ki vas bomo za to javno pohvalili.

g Tržiške novice. Predavanje za sveže shranjevanje sadja, zelenjave, gob, raznovrstnega mesa in drugih živil za domačo uporabo se vrši 8. avgusta najbrže v društvu sv. Jožefa. Opozorjamo na to važno predavanje vse gospodinj in kuharice. Čas in kraj se bo natančneje razglasil. — Cerkevni pevski zbor je priredil preteklo nedeljo običajni letni izlet na Brezje. — Jugoslovanska strokovna zveza priredi v nedeljo 3. t. m. vrtno veselico pri g. Aljancu v Bistrici. Dobiček je namenjen društveni podporni blagajni. Prijatelji krščanskega delavstva so vljudo vabljeni k veselici. — Tržiški Orel poleti ob ugodnem vremenu prihodnjo nedeljo v Naklo. Tam bo po popoldanski službi božji javni nastop Orlov kranjskega okrožja in seja. Iz tržiške fare pojde na katoliški shod nad 140 oseb, med temi 90 mož in fantov. — Električno tramvajsko gozdno železnico so otvorili 24. julija v Dolini. Vozila bo mimo »Puterhofa« do Medvodij po divno romantičnih krajih. Dolga je pet kilometrov.

g Žiri. Ustanovni občni zbor »Svete vojske« se je vršil preteklo nedeljo pri nas. Gosp. Puhar iz Ljubljane nam je v treh predavanjih modro, a odločno pokazal alkoholizem, rak-rano našega ljudstva, ter svoja izvajanja pojasnjeval s skioptičnimi slikami. Predavanja so bila še dosti dobro obiskana. Prvi dan se je vpisalo okrog 200 abstinencov, med temi 70 prve stopnje. Veselo dejstvo je to, da se je priglasilo tudi precej fantov, zlasti Orlov. »Mladih junakov« je zaenkrat 156. — Mlademu društvu želimo, da pride njegov blagodejni vpliv do zadnje gorske hiše; tajnica novega društva gdnja L. Pelhancová pa, ki se je na abstinečnem polju že toliko trudila in z njo vsi dobro misleči, vidimo prve uspehe te nekrvave, a potrebne vojske.

g Vodice. Dne 3. avgusta ob 3. uri popoldne se vrši izredni občni zbor tukajšnjega Kmetijskega društva, pri katerem se bodo obravnavale važne zadeve. Pride na občni zbor tudi predavatelj iz Ljubljane. Pričakovati je, da ne le člani, ampak tudi drugi prijatelji združništva posetijo občni zbor v kar največjem številu.

Dolenjske novice

d Adlešiče. Tudi pri nas imamo ta mesec silno grdo vreme, izredno moč, kakršne pri nas ob tem času nikdo ne pomni. Druga leta imamo ob tem času navadno hudo vročino in skoraj vsako leto sušo, a letos smo imeli v tem mesecu, to je v 26 dneh, le šest dni brez dežja, 20 dni je pa za deževalo, več ali manj vsaki dan. Ljudem se bo spridilo več krme, ker je ni mogoče posušiti, strni pa ni mogoče požeti in so neka-

tere kar črne, da ne bo slama za nič. Vinogradov pa ni mogoče ne škropiti, ne žvepljati, ker vedno lije. In kaj bo s krompirjem v tej mokrotni. Bojimo se, da bo zopet voden in neokusen.

d Bučka. Bučki se obeta doba zlata. Koliko smeha so napravili liberalci Bučkijanom od zadnje občinske volitve sem. Pijani »zmage«, katero so pridobili vsled beganja ljudstva in vsled izdajstva in hinavstva nekaterih, ki so se prištevali pristašem S. L. S. in še vsled mnogih takih lepih »čednostih«, katerih so zmogli le liberalci, so hodili kot temne sence na vse štiri strani sveta pozno v jutro domov. Že deželna cesta jim je bila veliko preozka, kaj šele steze, ki vodijo čez njive, po katerih so morali nekateri domov. Tako veselo so praznovali »zmago« pri mladem »značajnem« gostilničarju F. Selaku. Razume se, da hočejo sedaj ti možje celo Bučko prenoviti, da pokažejo, da so pristaši napredne stranke, toda žal nazadujoče pameti. — Naše takimenovane naprednjake najbolj bode v oči župnikova »palača«. Staro župnišče, ki je bilo v tako slabem stanju, da človek ni bil varen stopiti vanj, se je moralo podreti in nadomestiti z novim. Gospod župnik ga hoče polagoma splačati sam, tako da bi noben davkoplačevalec ne plačal za župnišče niti vinarja ne. Sedaj pa pridejo gospodje »napredne« stranke in pravijo: »Ja, farovž bomo prodali, župnika spodili na štale, organista pa prepodili. Če župnik ni zadovoljen s stanovanjem na štalah, naj gre. Faro bomo pa razdelili med sosedne fare. Organista bo nadomestoval učitelj Kosí (baje še not dobro ne pozna).«

d Iz Dobrniča. V nedeljo je naše Slov. kat. izobraževalno društvo napravilo prireditve v proslavo tisočpetdesetletnega jubileja sv. Cirila in Metoda. Spored je bil zelo bogat: petje, deklamacija in igri »Slovo« in »Vaški skupuh«. Gledalcev je bilo veliko; precej jih je prišlo iz Žužemberka, nekaj iz Trebnjega in eden iz Št. Janža. Vsi so bili s prireditvijo prav zadovoljni in enoglasna sodba je bila, da so naši fantje v zadnjem času mnogo napredovali. — Fantje, tako je prav! Res, mnogo truda stane, pa ne ustrašite se ga! Pogumno naprej! — Spored javne telovadbe orlovskega okrožja za Žužemberk, ki se vrši dne 3. avgusta 1913 v Dobrniču: Dopoldne ob 9. uri sprejem Orlov; ob 10. uri sv. maša za udeležence, po maši slovesen obhod po vasi; ob 12. uri kosilo udeležencev v društvenih prostorih; ob 2. uri pete litanije, govori in javna telovadba; po telovadbi prosta zabava z godbo, petjem in srečolovom. Za dobro postrežbo bode preskrbljeno. K obilni udeležbi vljudo vabi Slov. kat. izobraževalno društvo v Dobrniču.

d Hotič pri Ljutju. V nedeljo, dne 27. julija, je imel pri nas deželni odbornik g. dr. Zajc javen shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Gospod poslanec nam je razumljivo in strokovnjsko povedal, kaj so že storili naši poslanci v korist kmetu in delavcu, kaj nameravajo še izpeljati v splošen naš blagor. Prepri-

čali smo se, da najdemo le v Slovenski Ljudski Stranki napredek in našo srečo. — Pri prihodnjih volitvah bomo zavestno oddali glasove za njene kandidate, ker yemo, da nas le ti morejo osrečiti, voditi in dajati postave v duhu ljudstva, v duhu sv. Cerkve. — Upamo, da bodo tudi nekateri naši zaslepljenci, ki so sicer dobrega srca in volje, izprevideli, da pijejo strup, kadar čitajo liberalne časopise in si natikajo vrv za vrat, kadar volijo nasprotno kandidate.

d **Suhor.** V nedeljo, dne 6. julija, se je tu vršila lepa slavnost. Prišle so namreč ta dan vse mladeniške Marijine družbe iz cele Belokrajine, vsaka s svojo zastavo, k dekanijem shodu. Slovesen sprejem gostov je bil ob tri četrt na 10. uro dopoldne pri šoli. Tu jih pozdravi domači načelnik Janez Mihelič v izbranih besedah. Nato so korakali mladeniči v procesiji med slovesnim potrkavanjem zvonov v lepo ozaljšano cerkev sv. Jožefa, kjer se je vršila služba božja. Cerkveni govor je imel gosp. župnik iz Semiča Stanko Dostal. Slovesno sveto mašo je služil domači gospod župnik. Vso pobožnost je poveljeval tudi lepo petje na koru. Popoldne po končani službi božji se je vršil ob lepem vremenu mladeniški tabor na prostem pri župnišču, kjer je bil postavljen oder za govornike, igralce in pevce. Ljudi se je bilo zbralo prav veliko od blizo in daleč. Prvi nastopi gospod župnik Jak. Pavlovčič, ki v poljudnem in navdušenem govoru pojasni Konstantinov jubilej. Nato deklamuje mladenič Anton Krašovec lepo Marijino pesem. Po pesmi so pa uprizorili semiški fantje dve igri: »Vaški skopuh« in »Krčmar pri zlatem rogu«. Vsi igralci so kazali veliko spretnost in izurjenost, zato so želi od občinstva veliko pohvalo. Med posameznimi točkami je izvajal metliški mladeniški zbor pod vodstvom vrlega organista g. Alojzija Mihelčiča krasne pesmi. — Pred kratkim je umrl posestnik Janez Ancelj, star 66 let, na Mačkovcu št. 6. Zapušča ženo, štiri sinove v Ameriki in enega doma. Bil je mož stare korenine, pristen Belokranjec, vedno se držal stare noše in globokoveren. Bil je tudi cerkveni ključar skozi 30 let pri podružnici sv. Vida na Jugorju. Svetila mu večna luč! — Dne 24. julija je tukajšnji krajni šolski svet soglasno izvolil veleč g. župnika Jak. Pavlovčiča predsednikom, namestnikom pa g. Markota Šuklje, župana in posestnika iz Bušnje vasi št. 31. Vsi člani so zvesti pristaši S. L. S.

d **Škocjan pri Mokronogu.** Iz seje Kmečke zveze dne 13. julija t. l. Med drugim se je sestavila spomenica gospodarskih potreb glede pašnikov, poti in vode. Poročalo se je o zemljiški mapi ter o živinskih potjih in oglednih listih. Sklepi, ki so se sklenili, se odpošljejo vodstvu S. L. S., deželnemu odboru in se obvesti o njih poslanec J. Hladnik. Ob prvem prihodnjem shodu se poroča o sklepih članom.

d **Šmartno pri Litiji.** Dne 22. julija je toča napravila veliko škodo po vaseh

Tišje, Preska, deloma Liberga in Rebro. Uničeni so vinogradi in poljski pridelki. V nedeljo, 27. t. m., pa je toča pobila po vaseh Cerovca, Selšek, Jablanica, Gradski Lazi in deloma tudi Breg. Ob tej priliki je tudi uničila polje po Veliki Kostrelnici in Jelša. Škoda je toliko bolj občutna, ker je voda odnesla mnogo zemlje. Najstarejši ljudje ne pomnijo take nevihte. Ljudje, ki so vsled vednega deževja že itak obupani in ki so bili že dve leti po vrsti obiskani po ujmah, gledajo s strahom in obupom v bodočnost. Prizadeti so osobito vinogradniki, ki so letošnje leto izdali mnogo za galico. Stvar naših poslancev je, da skušajo olajšati bedo in izposlovati oproščenje od davkov ter denarno podporo. — Tukajšnja tvrdka Leskovec in Gruden bo te dni izpostavila v svoji izlozbi blago za ženske narodne noše, kakor so predpisane za ženske pri udeležbi na katoliškem shodu. — Dne 22. julija je obhajalo 18 sošolcev prč. g. dekana svojo dvajsetletnico duhovnega pastirstva. Slovesne službe božje, pri kateri se je proizvajala instrumentalna maša, se je udeležilo mnogo ljudstva, med njim občinski odbor šmartinski in litijski. — Za katoliški shod se jih je do sedaj malo prijavilo. Vzrok temu je deloma pomanjkanje in nesreče, pri ženskah pa zlasti zahteva po narodni noši. Morda bi se sklep pripravljalnega odbora glede udeležbe Marijinih družb mogel v toliko spremeniti, da bi se pri slovesnem sprevedu od njih ne zahtevala zgolj narodna noša. — Premeščen je tukajšnji g. beneficijat Janko Pogarčar, ki ima velike zasluge za tukajšnjo posojilnico, kot župni upravitelj na Dobovec. Na njegovo mesto pride g. Jernej Kovič, dosedaj kaplan v Št. Vidu pri Zatičini. — Jakobov semenj je dobro obiskan. Živine je mnogo, ker je otava po črvu in nevihtah slaba. — Dne 10. avgusta bo okrožna telovadba Orlov v Šmartnem kot priprava za katoliški shod v Ljubljani.

d **Šmihel pri Novem mestu.** Cerkveni shod pri sv. Ani bo v nedeljo 3. avgusta. Sv. maša bo ob 10. uri.

d **Višnja gora.** Mestni odbor v Višnji gori, dalje občinski odbori v Dednem dolu, Dragi, Leskovcu, Kriški vasi, Žalni in Polici so povodom petindvajsetletnice mašništva g. župnika Konrada Teksterja v Višnji gori izvolili v sejah dne 29. junija 1913 povsod soglasno častnim meščanom, oziroma občanom za zasluge, ki si jih je stekel na cerkvenem in gospodarskem polju. Njegovo delovanje v fari višnjegorski skozi 15 let je bilo naravnost velikansko. Verski čut faranov pod njegovim župnikovanjem se je silno okrepil. V to nam pričajo trikratni misijoni, ustanovitev Marijine družbe, molitvene ure, zlasti pa ob nedeljah naravnost oblegana miza božja od vernikov. Napravil je krasno doneče zvonove, lep šamotni tlak, uredil pokopališče, velika nova cerkvena vrata, nova krasno barvana okna, celo cerkveno streho, prižnico, prenova oltarjev, križev pot v Dednem dolu in popolno prenovo te cerkve, nove oltarje v mestni cerkvi, prenova zvonika, prenova

župnišča itd. Za vse pa ni bilo nikdar ne vinarja kake naklade. Krono svojemu delovanju je naredil z ustanovitvijo hranilnice. Dobrote njene ne čutijo samo farani višnjegorski, ampak cel sodni okraj. Ves čisti dobiček se uporablja le za javne koristi. Krasni Društveni Dom, ves plačan, je delo posojilnice, katero požrtvovalno, brezplačno vodi že 12 let. V zvezi z njo je ustanovil živinorejsko zadrugo, kmetijske družbe podružnico in Kmečko zvezo za sodni okraj Višnja gora. Kot predsednik vseh teh korporacij je dosegel nebrojno dobrot ljudstvu. Preskrbel je cele vagone umetnih gnojil, deloma brezplačno, deloma za nakupno ceno, razdelil vsako leto okoli 1000 sadnih drevesc, napravil premovanje goveje živine z darili hranilnice, dosegel v načrtu novega cestnega zakona demokratične določbe za okrajne cestne odbore, naklonil mnogo podpor za gnojnične jame, za zboljšanje hlevov itd. — Dne 27. julija so se zbrali polnoštevilno občinski odbori in mu poklonili krasno diplomo in veliko, 1 meter 30 cm visoko njegovo sliko s slikami županov in svetovalcev krog njegove podobe. Gosp. župan Omahen je v imenu vseh pozdravil g. jubilanta; dalje ga je pozdravil g. svetovalec Škufca imenom hranilnice, deček in deklica imenom učencev, Anton Novak imenom izobraževalnega društva ter deputacija v imenu Marijine družbe. Gosp. jubilant se je zahvalil za vse častitke, poudarjaje, da vse to ne velja toliko njemu kot osebi, pač pa kot duhovniku, kar kaže verski čut faranov višnjegorskih. Pevski odsek izobraževalnega društva je zapel par pesmi in godba je zaigrala nekaj komadov, nakar se je vršila daljša igra. Bog ohrani g. župnika čvrsteja in zdravega!

d **Žužemberk.** Namesto cvetnega semnja bo semenj v Žužemberku dne 9. avgusta vsakega leta, to je tisti dan pred sv. Lovrencom.

Notranjske novice

d **Iz Idrije.** V soboto, 12. julija, so pripeljali v ječo tukajšnjega okrajnega sodišča 26letno vdovo Frančiško Erjavce iz Vojskega, ki je na sumu, da je takoj po rojstvu umorila svoje dete. Mrtvo dete je nesla neka druga ženska v Dolge Rupe ter ga tam v gozdu skrila ter pokrila s kamenjem. Sosedje so prišli na sled ter naznanili to ravnanje orožništvu. Sodnijska preiskava bo pokazala, ali je zaprta Erjavce kriva smrti novorojenčka. Kaj tako groznega se do danes še ni slišalo iz Vojskega, kjer je vse ljudstvo krščanskega mišljenja in življenja. — V nedeljo, 13. julija, je napravila Katol. del. družba iz Idrije izlet v Ziri, ki se je izvršil ob lepem vremenu in precejšnji udeležbi, ki bi bila lahko še večja, ko bi bili gotovi krogi zavednejši. Popoldanska veselica s petjem in prosto zabavo v Orlovskem domu na Dobračevi se je vsestransko dobro obnesla. Tudi telovadski nastop Orlov idrijskega okrožja je povsem

ugajal. Cela prireditelj sploh je pokazala, da v Žirih napreduje misel S. L. S. Ob mraku so Idričani zadovoljni z lepo prireditvijo zapustili Žiri ter odšli proti domu. — Oblak se je bil utrgal v sredo, 16. julija, okoli pol drugi uri popoldne nad Idrijo. Dež je lil liki iz skaf, vmes pa toča padala, debela kakor drobnji orehi, ter po vrtilih precej listja oklestila. Upajmo, da po tem hudem nalivu vendar enkrat zopet nastopi gorko in suho vreme.

n **Spodnja Idrija.** Težka izguba nas je zadela s smrtjo našega bivšega načelnika »Orla« in odbornika društva Jožkota Pirih. Več let se je požitvalno trudil za prospeh društva. Povsod je bil prvi, kjer je naša organizacija potrebovala dela. Telovadni odsek »Orel« bo težko pogrešal svojega nadvse vnetega načelnika in voditelja. Vzornemu fantu blag spomin! — Na katoliški shod nas bo šlo iz naše fare 32. Peljali se bomo z avtomobilom. Naša dekleta bodo tudi v narodni noši prišle v belo Ljubljano, Orli pa v kroju! — Umrli je najstarejša ženska v župniji, Elizabeta Mlakar, stara 92 let. Bog nam jih daj toliko učakati. — To nedeljo 3. avgusta bo priredilo naše izobraževalno društvo svojo veselico in izlet v Srednjo Kanomljo k Janezu Močnik. Igrala se bo narodna igra »Ne vdajmo se!« in veseloigra »Štiri želje«. Opraviti mislimo dobro!

Strah pred boleznijo

Imajo mnogi ljudje. Ta bojazen je tako intenzivna, da nastanejo že iz nje same razne bolezni. Najboljše sredstvo zoper to bolezensko bojazen je, da imamo pripravljeno dobro domače sredstvo, ki nam je v slučaju potrebe prva pomoč. Že sama zavest, da imamo pripravljeno dobro domače sredstvo, odstrani popolnoma bolezensko bojazen. Dragoceno domače sredstvo, ki dobro služi pri bolečinah, prehladu in influenci, pri vratnih boleznih, oslabelosti v sklepih itd. je Fellerjev rastlinski esenc fluid z znamko »Elza-Fluid«, katerega priporočajo in vporabljaajo mnogi zdravniki. Pri revmii, trganju, nevralgiji, oteklinah, izpahnjeh, pri izvinjenju, pri otrplosti vratu itd. je pa naravnost neobhodno potreben. 12 steklenic za 5 kron pošlje poštne prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvatsko). No — — —

Narodna noša.

(Navodilo, kako naj se na novo probudijo.)

Odbor za slovensko-hrvatski katoliški shod v Ljubljani se je obrnil na Kranjsko deželno zvezo za tujski promet, katera se že dalje časa peča s probujo kranjskih narodnih noš, za pojasnilo v tej zadevi ter je dobil sledeči dopis:

Slavni odbor za slovensko-hrvatski katoliški shod v Ljubljani!

Pri probuji narodnih noš moremo upoštevati le to, kar je pri današnjih razmerah še izvedljivo. **Stare** narodne noše, ki pridejo na shod, naj se ohranijo v tisti obliki, kakor so, akoravno bomo vsled tega videli celo vrsto različnih krojev. Pri **novih** narodnih nošah se pa

ta krajevna različnost ne more več v takem obsegu vzdrževati, ker bi morali v ta namen napraviti nad 100 vzorcev. Začetkom preteklega stoletja je imel skoraj vsak kraj svojo posebno nošo in Koritkova zbirka, ki je prišla svoj čas v Blaznikovi tiskarni na svitlo, nam kaže samo za Kranjsko deželo 12 zelo različnih glavnih krojev. To se, kakor rečeno, dandanes nikakor ne dá več vzdrževati, posebno raditega ne, ker bi potem pri različnih shodih nastale zmešnjave. Kazalo bi torej, da se pri novih nošah odločimo za gotove glavne kroje, vsaj za kranjsko deželo. Kranjsko nošo bi bilo priporočati tudi za Štajersko in eden del Primorske, medtem ko je odločno želeti, da se koroška narodna noša (ziljska) in pa noša tržaške okolice ohranita v svoji dosedanjih obliki, ker sta obe ti noši zelo lepi in značilni.

Govoriti hočemo najprvo o ženskih kranjskih narodnih nošah. Te bi kazalo razdeliti samo na tri vrste, in sicer:

1. **Gorenjska narodna noša z zlato avbo ali pečo in pisanim krilom.**

2. **Ljubljanska narodna noša**, kakor se je v zadnjih desetletjih udomačila, s pečo in novodobnim krilom.

3. **Dolenjsko-belokranjska narodna noša.**

Za vsako vrsto bi kazalo držati se jednotnih vzorcev in samo pri barvah naj bi bila dovoljena izbira.

Gorenjska narodna noša obstoji iz teh-le delov: Bela visoka avba s čelnim pasom (trakom), vezanim v zlato, ali pa peča. — Bela širokorokavna srajca (ošpetelc). — Nizki telovnik (život) iz svile ali baržuna s cvetlicami in zlatimi nitkami ali samo s cvetlicami ali pa črn. Prešit je s temnimi trakovi. Svariti moramo, da bi ta telovnik, ki je v narodni noši zapet z zaponkami, bil napravljen tako, da bi se zapenjal z vrvicami, ker to je tuja, tirolska, oziroma solnograška noša, katera pri nas ni bila nikdar v navadi. — Čez ramo pride široka franžasta ruta iz svile z rožami v živih barvah; navadno prevladuje rdeča barva. — Krilo pri tej gorenjski narodni noši je iz svile ali podobnega blaga, in sicer gladkega, brez rož, v menjačočih se barvah (sanžant-svila). Barve so navadno kufasta, bronasta, modra ali zeleno-rujavkasta. To krilo ni nikdar v kričočih barvah, torej je izključeno, da bi se n. pr. nosila popolnoma svitlo-rdeča ali pa svitlo-zelena krila. — Predpasnik je neobhodno potreben in mora biti iz črne svile, pretkane z rožami, istotako črne barve ter je obdan s čipkami. — Okrog ledij pride poseben kovinast pas, takoimenovan »sklepanec«, ki je ali posrebrjen ali pozlačen in ki ima pri sklepu živoboje trak v obliki petlje. — Nogavice so bele in čevlji črni in nizki. K tej noši spada

tudi bel vezen robec in navadno nosi Gorenjka v rokah starodavni rdeči dežnik (marelo).

Upeljavo te noše bi najbolj priporočali, in to ne samo za Kranjsko, temveč tudi za Štajersko, ker je tamkaj ljudstvo kranjskemu zelo podobno. Ta noša je hvaležna, ker se dobro prilaga vsakemu licu, ker je umetniško lepa in tudi zelo trpežna. Kdor si ne more preskrbeti zlate avbe, lahko vzame začasno belo pečo.

Kakor čujemo, se bodo še to zimo izdali vzorci, da si bodo dekleta lahko same napravile take zlate avbe, tako da bi se povsod mogle vpeljati. Razširjenje te noše, kot splošne narodne noše za ženske je v prvi vrsti želeti. Ta noša je, izvzemši zlato avbo, tudi primeroma po ceni, ker imajo zalagatelji tega blaga tudi cenejše vzorce.

2. **Ljubljanska narodna noša**, kakor se je razvila v zadnjem času posebno pri pevskih društvih, obstoji iz teh-le delov: Bela peča. — Črna obleka. — Sklepanec. Namesto črnega blaga za obleko se vzame tudi blago rujavkaste barve. Ta obleka pa zahteva primerno zlatnino, to je brošo, uhanje, verižico za uro in zapestnico. Nosijo se tudi bele rokavice.

Ta noša je najcenejša in zelo elegantna. Priporočati jo je raditega, ker se obleka sama tudi pri drugih prilikah rabi in ker je ta obleka tako značilna, da se redkokdaj v Evropi kaj takega najde. Do sedaj so še vsi tujci, ki so videli to jednostavno, a lično obleko, bili očarani. Kdor si torej ne more naročiti gorenjske noše, priporočamo, da si izbere to praktično ljubljansko narodno nošo.

3. **Belokranjska narodna noša** je zelo podobna Hrvatski narodni noši. Njeni deli so sledeči: Bela srajca s širokimi rokavi. — Belo krilo. — Rdeč iz rute zviti pas. — Dolgi površni jopič brez rokavov iz belega ali plavega volnenega blaga, zarobljen semtertje s črnimi trakovi. — Na nogah nosi Dolenjka nogavice s pisanim robom in opanke. — Na glavi rdeča čepica, ki je podobna dalmatinski.

Tudi ta noša je v svoji enakostavnosti krasna in je pri dunajskem jubilejnim sprevedu vzbudila veliko pozornost.

Toliko omenjamo glede ženskih narodnih noš in še enkrat priporočamo, da se ne uporabljajo pri napravi novih noš vsi mogoči kroji, ker bi sicer vsled tega nastala posebno pri urejevanju posameznih oddelkov jako nelepa zmešnjava. Preverjeni smo pa, da bodo zgoraj imenovane tri vrste udomačile se tudi čez mejo kranjskih dežel in postale sčasoma glavne narodne noše Slovenstva; seveda le ob slovesnih prilikah, ker pri današnjih razmerah narodna noša za navadno nošnjo ne more obstati. **Je pa narodna noša za ohranitev ljudskega značaja, narodovega ponosa in ljubezni do domovine velikega pomena. Radi tega gre posebno**

priznanje odboru katoliškega shoda, da je narodne noše zopet klical na dan. Ne moremo pa dovolj svari, posebno ženskega občinstva pred razvado, da si vsaka izbira blago po svojem okusu in po takih vzorcih, kateri njej dopadejo, ki pa nikdar niso bili običajni. Kdor hoče imeti res narodno nošo, naj v tem oziru vpraša ali pri Deželni zvezi za tujski promet, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, ali pa pri takih prodajalcih, ki so o tem poučeni, ali pa naj gre v deželni muzej Rudolfinum, kjer vidi take pristne narodne noše celokupno ali pa v posameznih delih. Kdor si narodno nošo napravi le po svojem okusu in ne gleda na stare vzorce, ta se obleče za maskaro ter si ne sme domišljati, da nosi narodno nošo.

Glede možke narodne noše nam ni treba dosti omeniti, ker je itak znana. Na Gorenjskem nosijo še dandanes majhen kosmat klobuk, kratki jopič in telovnik posebne barve, navadno z rožami in srebrnimi gumbi. K temu pridejo irhaste hlače in visoki usnjati škornji. Usnjati škornji se po našem mnenju ne bodo mogli dolgo vzdržati, in kdor si napravi novo narodno nošo, mu ne moremo vzeti v zlo, ako namesto teh vzame navadne čevlje in obleče dolge hlače. Nedopustno pa je, da bi se pri kakem sprevodu namesto pravih usnjatih čevljev nosile usnjate gambaše, kakor se semerjete pripeti. Dolenjska-belokranjska možka narodna noša je podobna hrvatski. Deloma se nosijo ozke bele hlače, ki so obrobene in olepane s črnimi našitki, ali pa široke bele hlače iz platna. Telovnik je žive barve, rdeče ali plavé s srebrnimi gumbi, večkrat tudi vezan. Pokrivalo je ali rdeča čepica ali pa črni ozkokrajni pastirski klobuk. Na nogah se nosijo opanke. Ljubljanska narodna noša za možke je enaka gorenjski.

Ker se hočejo tudi otroci udeležiti sprevoda in si nabaviti narodno nošo, opomnimo, da je tukaj obleka bolj enostavna in da je podobna gorenjski narodni noši. Za na glavo se bodo dobile male avbe po vzorcih, ki so se našli v muzeju Rudolfinum, takojmenovane »furme«, in se bodo v kratkem razstavile v Regorškovi prodajalnici v Sitarjevi ulici na ogled. Te avbe so bohinskega izvira. Otrokom bodo jako dobro pristojale. Vrhu tega se zlate nošeni. Avbe so nizke in imajo z zlatom pretkano, rožasto čelo.

Zeleti je, da se narodne noše pravilno ožive in da bi služile narodu v ponos.

Kdo povzroča draginjo kruha?

V Avstriji je vzrok draginji kruha kapitalistiška organizacija trgovine z žitom! V tostranski državni polovici smo z žitno trgovino odvisni od Ogrske. Dežele tostranske državne polovice, zlasti pa naše južne dežele, ne pridelajo dovolj žita za konzum, ampak dobivajo predvsem moko z Ogrskega. Po carinskem dogovoru z Ogrji smo glede pšenice izročeni na milost in nemilost ogrskim žitnim spekulantom - borzijancem, ki imajo vso žitno trgovino v rokah. Uvoz pšenice od drugod radi carine 7 K 20 v. na 100 kg ni mogoč. Judovski spekulanti v Budimpešti že toliko gledajo, da dvignejo žitne cene samo do tiste višine, da se ne izplača uvažati inozemskega žita.

Na svetovnem trgu se ravna po cene posameznemu blagu po tem, koliko se je dotičnega blaga pridelalo na vsem svetu. Za pšenico na primer se določa v Odesi, ruskem pristanišču ob Črnem morju. Naši žitni trgovci določijo ceno pšenici po kurzih borze v Odesi, zraven prevoznih stroškov do nas in zraven carina. Varstvena carina po 7 K 20 vin. na pšenico pride torej v dobro spekulantom. Ogrski kmet, ki prideluje žito, vsled carine ni prav nič na boljšem. Ponavadi proda žito že v klasju. Ceno določa prekupec, ki je na Ogrskem vedno žid in ki potem tudi diktira ceno na borzi.

Kako se umetno dvigujejo cene žitu, navajam slučaj v preteklem letu (terminska kupčija, ki je v prejšnjih časih tudi umetno višala cene, je bila koncem leta 1912 tudi na Ogrskem odpravljena. Op. uredn.). Ko je prošle jeseni izbruhnila na Balkanu vojna, je, naravno, prenehal ves izvoz žita iz Balkana, odkoder se izvažajo precej žita. Ker je pretila tudi vojska med Avstrijo in Rusijo, so tudi ruski trgovci ustavili izvoz žita. V Budimpešti je žitnim prekupecem to zelo dobro prišlo. Računali so, da bo v Evropi nastalo pomanjkanje moke, zato niso hoteli nič prodajati. Napolnili so vsa ogromna skladišča do vrha in čakali trenutka, ko bo počil glas, da primanjkuje mli nom v zapadni Evropi žita, kar bi silno dvignilo cene žitu. Toda židje so se za enkrat vsteli. Ko je prenehal izvoz ruskega žita, je prišlo naenkrat v ogromnih množinah kanadsko in argentinsko žito na evropske trge. In cene se niso dvignile, pač pa padle. Tisti čas so zahtevali v Budimpešti za pšenico, ki bi se imela izročiti letos v maju, nad 12 kron za 50 kg (dne 12. oktobra 1912 je bil kurz 12 K 37 vin.), zgodilo se je pa, da se je letos v maju lahko dobilo pšenico po 10 K 72 vin. (kurz 15. maja 1913). Spekulanti so se vsteli skoro za 4 krone pri stotu! Izgubili so seveda dosti tudi pri skladiščnini in obrestih kapitala. Za enkrat jim ni šlo!

Bogati židovski mlinarji delajo velike dobičke. Poglejmo! Debrecinski

mlyn »Istvan« je letos izplačal delničarjem 16 in pol odstotno dividendo v skupnem znesku po 858.000 K; I. budimpeštanski mlyn 20 odstotno dividendo v znesku po 1.300.000 K; »Viktoria« v Budimpešti 10 odstotno v znesku po 360.000 K itd. itd. Kako visoko se obrestujejo pa mlini privatnih podjetnikov, ki nimajo tako drage uprave, kakor akcijski mlini?! Kajne, če se vložena glavica obrestuje po 20 procentov, ni to nobeno odiranje!

Spredaj sem rekel, da varuje naše žito carina in da to carino pobašejo v žep ogrski žitni prekupci in veleposestniki (lastniki fidejkomisov). To je res! Pripomniti moram, da za svojo osebo nisem carini nasproten, ker bi odprava carine čez nekaj časa žito še podražila, kakor se je to zgodilo na Angleškem, samo zakonitim potom bi se moralo urediti, da bi bila carina res v korist kmetom in ne židom!

Kako vpliva carina na žitne cene navajam ceno žita drugod. V Čikagi kjer je središče žitne trgovine Severne Amerike, je bila dne 22. maja letos cena pšenici za takoj 92 centov ali 4 K 56 vin.; v Budimpešti isti dan od 10 K 63 vin. do 11 kron 23 vin. za 50 kg. Z ozirom na zelo ceneno vožnjo po morju, bi mi mogli dobiti v Trst ameriško pšenico po ceni okrog 13 do 14 kron stot! Razvidno je, da je bila v Budimpešti pšenica dražja samo za carino 7 kron 20 vin. 21 kron 26 vin. je stala pšenica za 100 kg v Budimpešti, torej ravno za carino dražja.

Ko bi bili ogrski kmetovalci organizirani v zadrugah, prodajali bi lahko sami žito direktno. Posredovalci bi odpadli. Zaslugek teh bi imeli lahko sami. Cene žitu bi bile stalnejše in tudi nižje, kar bi bilo v prid konsumentom.

Ko se sklepajo pri nas trgovske pogodbe, ima se pred očmi cela monarhija. Dežele v naši monarhiji so pa jako različne, zato se tudi koristi posameznih dežel večkrat križajo; kar je v korist eni deželi, ni vedno tudi v drugi. Tako je tudi carina na žito nam v škodo, Ogrom v korist. Pri sklepanju carinskih določil, bi morala veljati za nekatere dežele kaka izjema. Taka izjema se je v zadnji carinski tarifi leta 1907 napravila za Dalmacijo, Kvarnerske otoke in komitat Lika — Krhava. V te kraje se sme namreč uvoziti nekaj carine prostega žita. In sicer za Dalmacijo in Kvarnerske otoke do 70 tisoč stotov koruze in 20 tisoč stotov (ali le 20.000, nimam ravno pri roki tarife. Op. dop.) ječmena nephanega in za Liko 20.000 stotov koruze. Kaj, ko bi se dalo tudi za naše dežele doseči carine prosti uvoz pšenice do gotove množine?! Seveda bi se moralo določiti, da smejo uvažati pšenico carine prosto le zadruga ali Kmetijska družba za svoje člane, da se ne bi s tem okoristili trgovci, kakor se to često dogaja v Dalmaciji. Kake koristi bi bile od tega, pa v drugem članku. L.

Dobre knjige

Pavel Novak: Nemščina brez učitelja. I. del: Nemška slovnica za samouke. II. del: Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. V Ljubljani, 1913. Založila Katoliška Bukvarna. Cena vsakemu zvezku 1 K 20 vin. Oba dela skupaj vezana 2 K 80 vin. — Dijaški list »Mentor« piše: »Knjižici sta namenjeni v prvi vrsti samoukom, seveda takim, ki so si v ljudski šoli pridobili osnovne slovnične pojme. Bred teh se tudi samouk ne more nobenega jezika vsaj približno pravilno naučiti. Delce bo torej zelo dobra pomoč pri pouku nemščine v izobraževalnih društvih, v telovadnih odsekih itd. Posebno veliko praktično vrednost ima drugi del: Razgovori. Tu so zelo spretno sestavljeni pogovori v navadnih položajih vsakdanjega življenja: Pozdravi, o vremenu, o času, o jedi in pijači, v gostilni, na železnici... Za naše mladeniče, ki gredo v tujino, dobrodošel pripomoček. A tudi učencem višjih ljudskošolskih in meščanskih nižjih srednješolskih razredov in dijakom lično knjižico zelo priporočamo, — recimo kot počitniško zabavo.

Konserviranje sadja in vsakojake povrtnine za domačo uporabo. Spisal in založil J. Zupanc, dež. vinarski inštruktor v Ptuju. Cena 1 K, po pošti 20 vin. več. Ta knjižica je v prvi vrsti namenjena našim sedanjim in bodočim gospodinjstvom in bo nemara dober kaži-pot na polju konserviranja sadja, povrtnin in drugih živil za domačo uporabo v vsakem gospodinjstvu, bodisi na kmetih ali pa v mestih. Navodila, ki so podana v tej knjižici — kot pravi pisatelj v predgovoru — zelo skrbno preizkušena ne samo na poučnih, praktičnih tečajih, temveč še bolj v domačem gospodinjstvu. Knjižica se dobi in naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Slapšak, Dedek je pravil... I. zvezek. Marinka in škrateljčki. Bom že šel! Pravljici. Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 60 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Obe povesti sta velikega vzgojnega pomena in iz njih se vidi, kako zelo pozna pisatelj otroško dušo. — Prva pravljica je slavospev otroške ljubezni do matere. Živo in presrečno je pisana skoziinskozi, posebno ljubeč je pa za otroško domišljijo prizor v gozdu med Marinko in škrateljčki. Nič manj mikavna za otroke ni druga pravljica »Bom že še«, ki popisuje življenje lenega dečka, katerega pa hude sanje nenadoma čisto izpreobrnejo. Knjižica ima lepo naslovno silko ter tudi več slik med besedilom. Ti dve pravljici smemo po pravici imenovati delo, kakoršnega smo si že davno želeli za našo deco.

Smešnice.

Uradno naznanilo. »Zatoženec je tako neusmiljeno pretepal konja, da podpisane ni mogel več vzdržati.« — I. K., orožnik.

Prednost. Župnik: »Zaletel, zakaj prihajate tako poredkoma v cerkev? Založani imajo dve do tri ure daleč, pa vendar pridejo vselej! — Zaletel: »To ni nič čudnega. Založani se med potjo lahko trikrat v gostilni ustavijo, jaz sem pa preblizu!«

Očetova volja. Sin: »Oče, jaz sem že sedem-najst let star, naj grem danes sam v gostilno!« — Oče: »I no, pa stori, česar ne moreš opustiti!« — Sin: »Pa nič denarja nimam!« — Oče: »Pa opusti, česar ne moreš storiti!«

Enako opravilo. Časnikar: »Kaj spisujete, gospod profesor?« — Profesor: »Preiskovanje o življenju duše!« — Časnikar: »Potem imava skoraj enako opravilo!« — Profesor: »Kako?« — Časnikar: »Vi nosite vodo v Savo, jaz pa race!«

Dvomljivo. Zdravnik pride jutraj bolnika obiskat. »No, danes pa že lažje kašljate!« — Bolnik: »Kajpak, saj sem se celo noč vadil!«

Pomagalo je. A. »Kako je to, da šetina že nekaj časa tako redno živi?« — B. »Zato, ker še ni dolgo, kar je prišel iz ječe, kjer je moral redno živeti!«

Pri vežbanju. Korporal: »Ivanec, zakaj dvignete tri prste, kadar prisegate?« — Ivanec: »Za vero, dom, cesarja!«

Zavednost o pravem času. Stotnik: »Človek se mora zavedati, če noče ponesrečiti. Tako je ravnal moj tovariš, s katerim sva v boju skupaj jahala. Krogla mu je ravno v usta priletela ter mu izbila štiri zobe. Bila bi pa gotovo zadaj skozi glavo šla in ga usmrtila, da je ni hitro — po žril!«

Pri vojaškem naboru. Potrjenec: »Gospod stotnik, k topničarjem ne!« — Stotnik: »Zakaj ne?« — Streljanja ne morem slišati!« — Stotnik: »To nič ne dè: bode že tako glasno streljali, da bote lahko slišali!«

Ni časa. Tujec na pogorišču gasilcu: »Ali smem tudi jaz pomagati brizgalno goniti?« — Gasilec: »Kajpak, lahko pumpaš, dokler hočeš!« — Tujec: »Vi me še ne poznate, pa me tičete!« — Gasilec: »Kadar gori ne ulegnemo nikogar v katil!«

Motenje v spanju. Sodnik: »Zakaj ste svojega tovariša pretepli?« — Zatoženec: »Sanjalo se mi je, da imam na mizi pečeno piško. Ravno sem hotel prvi košček v usta nesti, — pa me ta kajon zbudi. To me je tako razkačilo, da sem ga pretepel!«

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Mnenje g. dr. Ugo Zechmeisterja, primarija bosansko-hercegovske deželne bolnišnice,

v Sarajevu.

Gospod J. Serravallo.

Trst.

Sem rabil Vaše železnato kina-vino Serravallo z najboljšim uspehom večkrat tekom dveh desetletjih, v moji uradni in privatni praksi, in potrjujem njega izvrsten učinek; posebno koristi v zvezi s Somatose za slabokrvnost in slabost konvalescentov.

Sarajevo, 12. junija 1911.

Dr. U. Zechmeister.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI
ZNAMKE „OREBON“
793 so najboljši. Tovarna Mor. Šumberk.

Steckenpferd-
milijino mlečno mlo

je slejkopraj neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod 40 vin. 902

SKRIVALNICA.

Kje je logar?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 23. julija: 55, 70, 78, 16, 14.

Brno, 23. julija: 28, 29, 46, 13, 90.

Linc, 26. julija: 22, 61, 44, 84, 9.

Golšo

Žleze, bezgavke, debel vrat, odstrani hitro in zanesljivo sv. Jurija balzam zoper golšo. Lonček 4 K. Sijajna priznalna pisma. Kronen-Laboratorium Karl Remmel, Landshut 636, Bavarsko.

2092

Naprodaj je HIŠA, z vrtom 280 sežnjev, 2 sobi, 1 klet, z opek krita in prostorna. Cena nizka, pripravna za delavca ali rokodelca, od Ljubljane pičlo uro. Več se izve na Kamnigori št. 5, fara St. Vid nad Ljubljano. Plačilni pogoji ugodni. Ponudbe pod št. 2193 na upr. listo.

Inženerska akademija

Wismar, Ostsee.

Za strojno in elektr. inženjerstvo, stavn. inženjerstvo, geometrijo in arhitekturo. — Železobetonska gradnja in kulturna tehnika. Novi laboratoriji.

Študenti Absolvenci višjih obrtnih šol se sprejemajo.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga, dobrega, skubljenega 2 K; boljsega 2 K 40; prima pooblega 2 K 60; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha 6 K; 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prali puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanjing-binga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim postelnim perjem 16 K; a polsuhom 20 K; a puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spalne pernice 120 cm široke, 140 cm dolge, 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošljia proti povzeliu od K 12 višje franko. Zamenjava dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Cenik zastoji in franko.

2261

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

LOVSKE PUŠKE DRUŽBA »WERNIG«, Borovlje, Koroško

ČENIK 1913
STRELJIVO
POPRAVILA

Puške, revolverji, pištole, flobertke, lovske potrebščine. Primerno delo prve vrste po zmernih cenah.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:

nežno vonjavo, istotako fini okus, —
polno zlatorujavo barvo da naši kavi
edino le dobroznani, izkušeni za-
grebški

„kavin pridelek pravi: Franck:“
s tovarniško znamko „kavin mlinček“.

comp 125/35.544

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-balsam**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 337

Kemény (Kaschau) I.

Voštni predal 12.161 Ogrsko.

Leposlovni mesečnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

Na stotine ostankov
platna in modnega
blaga za moške in
ženske obleke se bode
razprodajalo zdaj po
sezoni

za prav nizko ceno.

Zahtevajte torej v vašem in-
teresu vzorce in seznanite
ostankov od 1. šlezjske ga-
pošiljalnice platna

„SUDETIA“
Jägerndorf št. 42, avstr. Šlez.

**Aviomalična
past!**

Za podgane K 4.—, za miši
K 1.40, njame brez nadzor-
stva do 50 konj dov v eni
noči. Ne zapuste nobenega
smradu in se kopet same na-
stavijo. Past za ščurke odina
te vrste, na katero se njame
na tisoče ščurkov v eni noči,
a K 2.40. Povsod najb. uspeh.
Pošilja po povzetju **Franz
Humann, Dunaj, 2. Bezirk,
Aloisgasse 3/33.** Mnogopo-
hvalnih pism. Pred manj
vrednimi ponarejenji se sva-
ri. V e. in kr. vojskih skladi-
ščih v uporabi. Telefon
23446. 3702

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri
mokrih in suhih lišajih,
kakor tudi pri prihlajih
nedosežen nadalje pri
vseh izpuščajih, hae-
morrhoidah, celo pri naj
bolj zastaranih slučajih,
kjer so odpovedala vsa
doslej uporabljena sred-
stva, lekarnarja
3411 Stauder

Euzema-balsam

gotovo pomaga Zdravi
se z Euzemo brez mo-
jenja poklica. Zavarov.
s patent. 141.365. Cena
6 kron.
Pušica za poskušnjo
3 kron.
Pristen le iz **Roth-ove
Lekarne Kaufbeuren
D 35. bav. Allgäu.**
Stevila zahvalna pi-
sma ozdravljenih, po-
sebnost takih, ki so vpo-
rabljali leta vsa mogoča
mazila brezuspešno.

Ali rabite Brinovec in Hrušovec ??

naročite ga pri:
(2257) **FR. CVEK-u v Kamniku.**

Svilovezene bluže samo K 1.95

Čudež v industriji vezenin.
Veletno modno blago z bogato svilenim vezenom.
Kompletno za blužo samo K 1.95.

1485

Izredno lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh prav lepih a
svilo uvezanih bluz v najlepših bar-
vah, kot: belih, krem, roza, svetlo-
modrih, srednje-modrih, mode-lila,
rdečih, zelenih, drap, temno-modrih,
fres, rujave črne sploh v vseh mo-
žnih barvah, smo prevzeli od neke
opuščene tovarne v Švici ter jih mo-
ramo vsled tega prodati po tej čudo-
vito nizki ceni. — **Bluže so vredne
trikrat toliko.** Če se naroče najmanj
3 komadi v raznih barvah po želji
komad K 1.95. — Pri naročilu 6 ko-
madov stanejo le K 11.— in se za-
stoj dodaja še en fin šobot iz čipk.

Edina prodaja po povzetju:

**M. SWOBODA, DUNAJ
III/2, Hiefigasse 13—404.**

Zastopnike

ki so dobro vpeljani, lahko dokažejo uspehe
v prejšnjem službovanju se takoj sprej-
mejo proti visoki proviziji pri neki tkal-
nici za obiskovanje zasebnih strank. Želi
se znanje nemškega in slovenskega jezika.
Ponudbe pod „Grosser Gewinn“ P. P. 2930
na Rudolf Mosse, Praga, Graben 6.

2245 1—1

Pasovi za narodno nošo
pozlačeni in posre-
breni se dobijo pri

Henrik Zadnikar,
2248 Ljubljana, Sv. Petra cesta 18.

Na prodaj je nov, močan
voziček na peresih. Cena 55 K.
Kje, pove upravništvo „Domoljuba“
pod štev. 2258.

Učenca sprejemem takoj. (Učna doba po
dogovoru.) 2253
ANT. SOKLIČ, slikar, ple-
skar in prod. barv, Kranj

Ženitna ponudba.

Ker sem že pri letih, želim svoje posestvo
prepušči svoji edini hčeri, stari nad 30 let.
Sveta je nad 11 letov, poslopja so dobra skoraj
nova. Živine se redi 2 do 3 govedi in 3 pra-
šiči. Dolga ne bo veliko.

Ker je hčer v Marijini družbi, se želi poro-
čiti s pridnim, poštenim, krščanskim fantom
neomadeževanega življenja, najraje s kakim
rokodelcem.

Naznani naj, koliko bi imel premoženja, dalje
starost in natančen svoj naslov. Tajnost zjam-
čena.

Ponudbe naj se pošljejo na naslov: A. B.
Srečna bodočnost, Ziri, poštnoležeče. 2301

**Veliko zalogo in
ugodne cene naj-
dete pri nakupu
blaga za obleke
pri**

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno
leto 1869.

Cenik na
zahtevo
brezplačno.

661